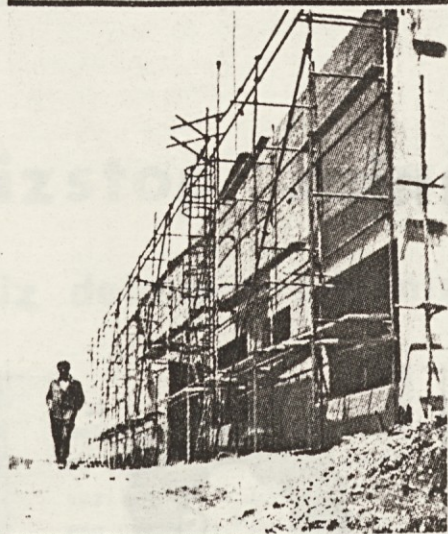

glasilo organizacije združenega dela Iskra - industrija IEZE
tovarna baterij Zmaj Ljubljana

SROŠNO IZOBRAŽEVALNA
KNJIŽNICA

61290 GROSUPLE
Adamičeva 15

nas glas

4-5

april - maj

1976 letnik XI

V tej številki objavljamo:

ČLANI ORGANOV UPRAVLJANJA

IZSTOP ZMAJA IZ DO IEZE

PREGLED DELA SAMOUPR. ORGANOV

NAŠA PRAVICA IN DOLŽNOST

ZMAJ, CROATIA, TESLA -
skupna izhodišča ?

IZOSTANKI Z DELA

STANOVANJSKA POSOJILA
so razdeljena

KAKO SMO POSLOVALI

NOVI NAČIN POSLOVANJA

NAŠA SOLIDARNOST

NA PRAGU NOVIH BATERIJ

GRADIMO OBJEKT ZMAJA

NAVAL NA BAŠANIJO

NAŠ ODNOS DO NARAVE

IZLET SAMOUPRAVNIH ORGANOV

VESELO NA KUM

PRIZNANJE TRATNIKU

TRESLA SE JE ZEMLJA

Naše gradbišče v Stegnah. Sedem metrov globok jarek za cevi kot
kanalizacijo od našega objekta do glavnega priključka.

člani organov upravljanja

K R A N J A C Zdenko
predsednik delavskega sveta

J E L E N Jože
predsednik sveta
za medsebojna razmerja

M I K L A V E C Stanka
predsednica sveta za notranjo
samoupravno kontrolo

DELAVSKI SVET

K R A N J A C Zdenko
M A Z I Branko
S M R D E L Aleš
M U H I Č Vinko
A L I B E G O V I Č Fadil
J E R I N Andreja
D R A B Gabrijela
K R A Š E V E C Miro
G E R B E C Jana
N E R A T Anton
Š T I G L E C Franjo
K O P A Č Marija
G E R M Š E K Simona

SVET ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA

J E L E N Jože
O R O Ž I M Tone
T K A L E C Frančiška
Š O L A R Jože
N O V A K Ciril
S U H A D O L N I K Ivanka
K O Z L E V Č A R Franc
V E R B I Č Rozalija
D R O B N I Č Jože
G A M Z E Anica
L E V A N Č I Č Kati
T R A T N I K Janez
G L U M A C Anica

SVET ZA NOTRANJO

SAMOUPRAVNO KONTROLO

M I K L A V E C Stanka
K A M N I K A R Mihael
S E D E J Zalka
N O V A K Anica
Š K O F Marija
M A J N I Č Marija
G O R I Š E K Fani
P E Č N I K Gabrijel
G R A B L J E V E C Pavla
R U S Marija
S I R E C Nataša
J A K O M I N Milan
G U M I L A R Zdenka

izstop zmaja

iz delovne organizacije ieze

Delavci ISKRA - IEZE, TOZD tovarna baterij ZMAJ Ljubljana so se na zboru delovnih ljudi v dneh 21. in 22. aprila 1976 v Ljubljani in v Šentvidu pri Stični soglasno odločili, da se izločijo iz delovne organizacije ISKRA - Industrija elementov za elektroniko in se organizirajo kot enovita delovna organizacija, ki še nadalje ostaja v ISKRI - Združeno podjetje n.sub.o. Ljubljana.

Ta sklep je rezultat dolgih razprav in ugotavljanj v zvezi z organiziranostjo ZMAJA v delovni organizaciji IEZE, pri čemer so težišče akcij nosile družbeno politične organizacije, samoupravni in strokovni organi in o čemer se je razpravljalo tudi na političnem aktivu v Zmaju in na svetu Zveze komunistov IEZE dne 10. aprila 1976.

Predno v celoti navedemo sklepe, sprejete na zborih delovnih ljudi in katerih rezultate glasovanja je ugotovil delavski svet Zmaja dne 23. aprila 1976, si oglejmo še motive, ki so do teh sklepov privedli.

Po enoletni vključitvi Zmaja v DO IEZE smo ugotovili, da se v tem obdobju nismo mogli organizirati tako, da bi lahko združevali delo in sredstva. Temu ni kriva premajhna pripravljenost bodisi ostalih TOZD v IEZE ali skupnih služb, niti ne pomanjkanje iniciative Zmaja, ampak to, da je Zmaj s svojo proizvodnjo in prodajo povsem različen od ostalih TOZD v DO. Izvirna napa je bila, da se je leta 1975 Zmaj sploh vključil v

to delovno organizacijo. To je storil, ker takrat druge izbire ni imel in ni hotel zavirati reorganizacije v celotni Iskri.

Tekom leta je bilo več iniciativ na različnih nivojih da bi poiskali stične točke, ki bi nas v delovno organizacijo lahko družile. Ugotovili pa smo, da teh skoraj ni ali pa so tako šibke, da ne oprečujejo take organiziranosti.

Manjkali so nam bistveni elementi, ki naj bi pogojevali povezanost v delovno organizacijo IEZE in to je:

1. Proizvodnja TOZD Zmaj nima skoraj nič skupnega z drugimi TOZD v DO IEZE. Z nobenim v DO se naš TOZD ne povezuje in proizvodi in polizdelki ne prehajajo iz ene TOZD v drugo (izjema so storitve Orodjarne). Proizvodnja je kvečjemu podobna.

2. Na področju domačega prodajnega trga TOZD Zmaj ne more sodelovati oz. nastopati z drugimi TOZD v DO, ker prodajamo gotove izdelke široke potrošnje, ostali pa elemente za

industrijo in le delno za direktno prodajo.

3. Proizvodnja in tržna povezanost bi morala biti pogoj (ali smisel) za povezovanje TOZD v DO in predvsem za dohodkovno povezovanje. Ker ti pogoji v našem primeru niso izpolnjeni, tudi ni pogojev za smiselno povezovanje Zmaja v DO IEZE.

4. DO s tako različnim sestavom TOZD pa čeprav izstopa samo en TOZD se ne bo mogla organizirati enotno (kar pa je pogoj v izhodiščih za sestavo novega samoupravnega sporazuma o združevanju v DO IEZE), ker bo morala vedno upoštevati specifičnosti, čeprav samo ene TOZD.

5. Zmaj ima dislociran proizvodni obrat v Šentvidu pri Stični, kjer je zaposlenih 110 delavcev. Slej ko prej bomo ustvarili pogoje za formiranje TOZD znotraj Zmaja, kar pa nam sedanja organiziranost onemogoča. Obstoj dveh obratov, od katerih je eden dislociran, tudi otežuje eventuelen prenos nekaterih funkcij na DO.

/naslednja stran/

zmaj iz IEZE

6.

Tako sestavljena DO (z vključitvijo Zmaja) ne bo mogla smiselno zasnovati: dohodkovne povezave, reševanja skupnih ekonomskih sistemov za izboljšanje gospodarjenja, organizacije, informacijskega sistema itd.

7.

Zmaj ni direktno horizontalno niti vertikalno povezan z nikomer v Iskri. Vendar obstoje možnosti za smiselno in ekonomsko opravičljivo povezovanje v celotno SOZD elektrokovinske industrije, s čimer je bil Zmaj tudi motiviran ob integraciji z Iskro leta 1973.

8.

Trenutni organizacijski modeli v Iskri niso primerni za bolj čvrsto povezovanje takih TOZD kot je Zmaj (edina oblika DO) čeprav obstoji vrsta skupnih interesov izven določene DO, kot npr. -

- proizvodnja Iskre v področju baterijskih naprav,
- temeljito organiziran in koordiniran poslovni sistem
- izvozna ekspanzija
- domača prodajna ekspanzija
- povečan tržni vpliv na: domači nabavni trg predmetov dela, trg orodij in sredstev dela na proizvodnjo in prodajo artiklov na baterijski pogon
- na tuje dobavitelje
- možnost širokega proizvodnega asortimana v okviru Iskre
- koriščenje strokovnih kapacitet za izredno zahtevne strokovne naloge
- avtomatska obdelava podatkov,
- štipendijska politika,
- namensko združevanje sredstev po interesu (tudi solidarnostno).

9.

Zmaj ne vidi možnosti za ekonomsko in družbeno opravičeno povezovanje v IDIEZE. Ta povezava bi bila lahko izredno slaba (v kolikor bi bilo to za ostale TOZD sploh sprejemljivo). Traja lahko le za določen čas, da se da čas za pripravo izhodišč za ustrezno mesto in organiziranost takim TOZD v Iskri kot je Zmaj. Ta

prehodni čas pa DO in TOZD Zmaj v ničemer ne obvezuje, da se na nivoju DO formirajo skupne službe v takem obsegu, da bi izpolnjevale tudi specifične zahteve Zmaja, niti Zmaj od skupnih služb ne bo zahteval, da zanj opravlja taka dela. Zato Zmaj tudi ne more pokrivati stroškov za dela, ki se zanj doslej niso opravljala niti jih ne planiramo.

SPREJETI SKLEPI

Na zboru delovnih ljudi v dneh 21. in 23. aprila 1976 so bili sprejeti naslednji sklepi:

1.

Delavci ISKRA - IEZE, TOZD tovarna baterij Zmaj Ljubljana so se odločili, da se izločijo iz delovne organizacije ISKRA - Industrija elementov za elektroniko in se organizirajo kot enovita delovna organizacija, ki še nadalje ostaja v Iskra - Združeno podjetje n.sub.o. Ljubljana.

2.

Firma nove delovne organizacije bo ISKRA - Tovarna baterij ZMAJ, Šmartinska 28, Ljubljana, p.o.

3.

Nova delovna organizacija bo obdržala isti poslovni predmet, kot ga je imela kot TOZD v ISKRA - IEZE in ki je registriran pri registrskem sodišču v Ljubljani pod št. 99a/11.

4.

Delovna organizacija tovarna baterij Zmaj ostane nosilka vseh sredstev, ki jih je imela v IEZE 1.1.1975, povečana s sredstvi, ki jih je v letu 1975 nabavila iz lastnih skla-

dov ali sama ustvarila ter so izkazana v zaključnem računu dosedanje TOZD za leto 1975, in zajemajo stanje per 31.12. 1975.

5.

Za vložitev priglasitve vpisa predzaznambe sklepa o izločitvi TOZD tovarna baterij Zmaj iz delovne organizacije je pooblaščen direktor IEZE tov. Blenkuš Gojmir, dipl.ing., za vse nadaljnje vpise, tj. vpis ustanovitve in konstituiranja nove delovne organizacije pa je pooblaščen tov. Slemnik Milan, dipl.oec., dosedanji direktor TOZD tovarne baterij Zmaj.

6.

Individualni poslovodni organ v novi delovni organizaciji ostane do preteka mandatne dobe Slemnik Milan, dosedanji individualni poslovodni organ v TOZD.

7.

Delavski svet dosedanje TOZD postane delavski svet delovne organizacije do izteka mandata. Isto velja za druge samoupravne organe.

8.

Statut dosedanje TOZD postane statut nove delovne organizacije in se določbe, ki se gla-

sijo na TOZD nanašajo na delovno organizacijo in jih je treba v tem smislu uporabljati. Isto velja tudi za ostale samoupravne akte do sprejetja novih.

9.

Novo delovno organizacijo zastopa in zanjo podpisuje dosedanji direktor TOZD Slemnik Milan.

10.

Za novo delovno organizacijo so pooblašчени podpisovati:

1. Slemnik Milan, dipl.oec., direktor, z omejitvami: Zastopa podjetje in v njegoven imenu sklepa pogodbe s tretjimi osebami z družbenim sektorjem do zneska

20.000 din o nakupu osnovnih sredstev za vsako sredstvo posebej ter o nabavi reprodukcijskih materialov pri enkratni nabavi.

Podpisuje: firmo podjetja, pogodbe, odločbe na podlagi predpisov in sklepov organov upravljanja, finančne zadeve ter samoupravne sporazume, za katere ga pooblašči zbor delovnih ljudi.

2. Stok Žarko, dipl.stroj.inž., pomočnik direktorja, zastopa direktorja v njegovi odsotnosti z enakimi pooblastili.

3. Primožič Bojan, dipl.stroj.inž., vodja proizvodnega sektorja, podpisuje v odsotnosti pomočnika direktorja, namesto direktorja.

4. Jazbec Ivica, dipl.oec., vodja finančno računovodskega sektorja, podpisuje vse listine finančnega značaja.

5. Rom Meda, vodja finančne operative, podpisuje v odsotnosti vodje finančno računovodskega sektorja.

Ti so bili tudi že dosedanji podpisniki v TOZD.

11.

Delavci na zboru soglašajo, da ostane nova delovna organizaci-

Pročelje Zmaja na Šmartinski cesti v opoldanskem majskem soncu

ja v sestavu ZP Iskra in da je kot taka podpisnik samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela - združenega podjetja Iskra, ko so se že izjasnili na zboru, ko so sklepali o združevanju v IEZE

12.

Zbor delovnih ljudi nalaga dosedanjemu direktorju TOZD, da s tem sklepom seznanjeni v roku 8 dni vse TOZD v Iskri IEZE ter delavski svet Iskre - IEZE.

13.

Od dne sprejema tega sklepa prične teči tudi 6 mesečni rok, interno dogovorjen med TOZD v DO IEZE za postopno dokončanje in razčiščevanje notranjih odnosov, ki pa ne vpliva na odločitve o izstopu iz te DO.

14.

Ta sklep je pooblaščen podpisati predsednik zbora delovnih ljudi tovariš Peter Zaletel.

15.

Imenuje se komisija, ki bo ponovno proučila možnosti organiziranja več TOZD v okviru delovne organizacije Zmaj.

Komisijo sestavljajo:

Alibegović Fadil, Medved Mara, Drab Gabrijela, Jež Zdravko, Nerat Anton, Velikonja Božidar, Glažar Jožica, Janežič Milan in Lendero Franc.

predsednik

Na zboru delovnih ljudi, v Ljubljani 21. in v Šentvidu pri Stični 22. aprila 1976 je bil za predsednika zbora delovnih ljudi izvoljen ZALETEL PETER, za namestnika predsednika zbora delovnih ljudi pa JOVANOVIČ MILIVOJ.

pregled dela samoupravnih organov

DELAJSKI SVET

V pretečeni dveletni mandatni dobi je imel delavski svet 77 sej, od tega kar 31 izrednih in 46 rednih. Sprejetih je bilo skupno 1.256 sklepov. Za svoje seje je svet v dveletni mandatni dobi porabil 145 ur. Udeležba na sejah je bila v povprečju 78 %. Iz analize izhaja, da je delavski svet na vsakih 6 minut sprejel po en sklep.

V pretečeni enoletni mandatni dobi je imel delavski svet 27 sej, od tega 10 izrednih in 17 rednih, sprejetih je bilo skupno 359 sklepov. Za svoje seje je svet v enoletni mandatni dobi porabil 44 ur in 30 minut. Udeležba na sejah je bila v povprečju 79 %. Po en sklep smo sprejeli na vsakih 7 minut.

Delavski svet je na svojih sejah obravnaval problematiko celotnega poslovanja podjetja:

- poročila o poslovanju, mesečno, tromesečno, polletno in letno,

- zaključne račune in poslovna poročila ob zaključku leta,
- določal vrednost točke na podlagi rezultatov poslovanja,

- plane: vrednostne in količinske ter finančni plan, investicijski plan: novogradnja, tekoče investicijsko vzdrževanje, investicije v osnovna in

obratna sredstva itd.,

- tekočo proizvodno, prodajno in nabavno problematiko in sklepanje pogodb,

- izvoz in plane izvoza,

- odobral avtorske pogodbe, pogodbe o delu in nabavne pogodbe,

- obravnaval samoupravne sporazume in jih dal v javno obravnavo ter ugotavljal rezultate glasovanja oz. sprejema teh aktov

na zboru in sicer interne in eksterne (samoupravni sporazumi in pravilniki v okviru tovarne, delovne organizacije, združenega podjetja, samoupravne sporazume in družbene dogovore samoupravnih interesnih skupnosti občine Ljubljana Center in občine Grosuplje ter drugo),

- akcijskem programu tovarne in njegovi realizaciji,

- racionalizacijah in inovacijah ter izplačilu odškodnin za inovacije in izboljšave,

- odobral je službena potovanja v inozemstvo in sprejemal poročila o teh potovanjih,

- redno se je obravnavala problematika združevanja dela in sredstev na nivoju Iskre in IEZE,

- razpisih vodilnih delovnih mest in sprejemu kandidatov ter ocena uspešnosti dela vodilnih delavcev,

- sprejemal plane delovnih sobot,

- obravnaval inventurne poročila ob koncu leta in med letom ter sprejemal ustrezne ukrepe,

- imenoval najrazličnejše komisije ter obravnaval njihova poročila o delu,

- obravnaval prošnje za

S seje delavskega sveta

S seje sveta za medsebojna razmerja

finančne pomoči humanitarnim organizacijam itd.

Problematika, ki je bila obravnavana na delavskem svetu, se je obravnavala tudi na zborih delovnih ljudi oz. na delovnih skupinah.

Izrednih sej je imel delavski svet veliko, to pa zaradi tega, ker je bilo potrebno večkrat sprejemati nujne poslovne odločitve, npr. glede investicij v novogradnjo, odobritev sklepanja nabavnih pogodb, da ne bi nastal zastoj v proizvodnji itd.

S sklepčnostjo delavski svet ni imel problemov, materiali za seje pa niso bili vedno dostavljeni članom pravočasno.

Problematika, ki jo je obravnaval delavski svet je bila namreč zelo raznovrstna in poročevalci iz posameznih služb niso vedno pravočasno dostavili pismenih materialov za obravnavo na seji. Tudi realizacija sklepov ni bila ažurna, saj je delavski svet ob koncu mandatne dobe ugotovil, da je cela vrsta sklepov ostala nerealizirana. V bodoče bo moral delavski svet na vsaki seji pregledati realizacijo sklepov prejšnjih sej, ter sklepe, ki so vezani na daljši rok redno spremljati in opozarjati strokovne službe na njihovo realizacijo.

Na koncu pa moramo ugotoviti, da je bilo delo delavskega sveta v pretekli mandatni dobi uspešno, saj je bila sprejeta pravno v tem času večina pomembnih odločitev za naš nadaljnji razvoj in uspešno poslovanje tovarne Zmaj.

SVET ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA

V preteklem mandatnem obdobju od 30.10.73 do 31.3.76 zasledimo izredno živahno in plodno dejavnost sveta za medsebojna razmerja. V tem obdobju se je svet sestal na 51 sejah in sprejel 1.256 odločitev.

Svet za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu je v skladu s statutom tovarne in samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu največkrat razpravljal in odločal o:

- objavah prostih delovnih mest, internih in zunanjih,
 - prenehanju lastnosti delavca,
 - udeležbi na seminarjih,
 - stanovanjski problematiki,
 - razporeditvi na drugo delovno mesto,
 - šolninah in izrednih dopustih
 - prehrani
 - socialnih pomočeh
 - letovanjih,
- in o drugi problematiki.

Svet je vedno zastopal stališče, da mora kadrovska politika upoštevati interese posameznika, organizacije združenega dela in družbenega razvoja. Kot taka

mora biti zavestno premišljena in usklajena z zakoni, družbenimi dogovori in principi ter cilji naše organizacije združenega dela. Ugotavljamo, da v teh prizadevanjih nismo bili najbolj uspešni, v prihodnje bo potrebno izoblikovati predvsem dolgoročnejšo, stabilno in dosledno kadrovsko politiko.

Svet je posebno skrb posvečal kadrovanju novih delavcev in preprečevanju fluktuacije. Člani sveta so imeli in morajo imeti pri svojem delu osnovno spoznanje, da so kadri eden izmed najpomembnejših dejavnikov gospodarskega in družbenega razvoja. Tovarna potrebuje sposobne kadre, takšne, ki so v danem trenutku zmožni analizirati položaj organizacije združenega dela, dati smernice in strokovne predloge za hitro ukrepanje ter samostojno poiskati pota za uveljavljanje organizacije.

Svet je deloval ekspeditivno in ažurno, tako da skoraj nikoli ni bilo nepotrebnih zaostankov v delu. Strokovna služba je skrbela za hitro realizacijo sklepov, kar smo redno preverjali na vsaki

/naslednja stran/

pregled dela

seji. Danes ugotavljamo, da so bili vsi sklepi sprejeti v preteklem mandatnem obdobju realizirani.

Za uspešno delo sveta za medsebojna razmerja v preteklem mandatnem obdobju, gre še posebno zahvala vsem delegatom, ki so aktivno in konstruktivno posegali v razprave. Iz zapisnikov je razvidno, da so izrazili pripombe, mnenja in stališča ob skoraj vsakem drugem sprejetem sklepu v tem obdobju. Če upoštevamo, da je veliko takšnih sklepov, ki že po svoji naravi ne zahtevajo posebne diskusije: prenehanje lastnosti delavca na lastno željo in podobno, lahko ugotovimo, da člani resno spremljajo dogajanje na sejah in se zavedajo odgovornosti svojih odločitev. Aktivno so sodelovali na sejah tudi vodilni, vodstveni in strokovni kadri, ki so prisostvovali sejam kot poročevalci in vabljeni udeleženci, odločno premajhno vlogo pri kreiranju kadrovskih odločitev pa so v tem obdobju odigrale družbeno politične organizacije: sindikat in zveza komuniztov. V prihodnjem obdobju pričakujemo večjo aktivnost družbeno političnih organizacij, saj so njihova stališča in mnenja v tovarni vedno zaželenja in upoštevana.

V tem mandatnem obdobju so bili sprejeti tudi pomembni interni akti, ki so nam bistveno olajšali delo: samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, samoupravni sporazum o enotnih kriterijih pri reševanju stanovaljske problematike, samoupravni sporazum o varstvu pri delu in samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje do-

hodka in delitev sredstev za osebne dohodke. Urejena interna zakonodaja je predpogoj za uspešno delo samoupravnih organov, zato si mora svet za medsebojna razmerja v novem mandatnem obdobju prizadevati za čimprejšnji sprejem samoupravnega sporazuma o sistemizaciji delovnih mest, statuta in dopolnitve samoupravnega sporazuma o delitvi OD z ustreznim vrednotenjem dela in delovnih mest.

Manjši problemi so bili s sklepčnostjo in z zamujanjem na seje. Ob tej priliki moramo apelirati na vse nove člane, da svojo funkcijo sprejmejo resno in z odgovornostjo do skupine, ki jim je izrekla svoje zaupanje.

SVET ZA NOTRANJO SAMOUPRAVNO KONTROLO

Svet za notranjo samoupravno kontrolo je imel v pretekli mandatni dobi 10 sej, od tega v pretekli enoletni 4. Za svoje seje je svet porabil 16 ur in 20 minut, udeležba na sejah je bila zadovoljiva, problemov s sklepčnostjo ni bilo.

V prvi polovici svoje mandatne dobe je svet obravnaval problematiko Dogov, nato je bilo nekaj zatišja, v drugi polovici mandatne dobe pa je svet začel aktivno delati. Obrav-

naval je pravilnik o delu in organizaciji samoupravne kontrole, ki je bil po javni obravnavi sprejet. Pravilnik bo vnaprej osnova za delo sveta. Svet je redno pregledoval sklepe organov upravljanja ter sprejel ustrezne sklepe, če kakšna stvar ni bila v skladu s predpisi.

Svet je uveljavil prakso, da se je problem na svetu obravnaval, sprejet je bil sklep, v katerem je bil postavljen rok in naloga strokovni službi, da poda odgovor in pojasnilo. Na naslednji seji se je potem obravnavalo poročila in so bili sprejeti ustrezni sklepi. Člani sveta so bili v razpravah zelo aktivni. Manj pa so bili pri delu sveta aktivni člani delovne skupnosti, saj svet ni dobival predlogov za obravnavo, kljub temu, da se je svet odločil, da bo sprejemal tudi anonimne predloge.

Glede na to, da delo samoupravne delavske kontrole v drugih organizacijah še ni zaživelo, smo v tovarni Zmaj zaenkrat lahko zadovoljni. Upajmo pa, da bo samoupravna delavska kontrola kmalu dobila res tisto vlogo, ki jo po ustavi mora imeti.

M.K.

S seje sveta za notranjo samoupravno kontrolo

naša pravica in dolžnost

RAZPRAVA O PREDLOGU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Aktivnost organizacij in organov Zveze socialistične mladine Slovenije za sodelovanje z ostalimi družbeno političnimi organizacijami pri razpravi osnutka zakona o združenem delu.

Osnutek zakona o združenem delu natančneje določa najpomembnejše usmeritve in naloge, ki smo jih opredelili in sprejeli v ustavi, sprejeti 1974 in obeh kongresih ZK o nadaljnjem razvoju samoupravnih socialističnih odnosov o dograjevanju družbeno ekonomske in institucionalne podlage sistema samoupravnega združenega dela. Zato je trdna opora za preobrazbo odnosov v združenem delu, v vsakem samoupravnem okolju in v celotni naši družbi. Osnovna smer preobrazbe teh odnosov pa je upravljanje delavcev samih.

V celotni aktivnosti vseh družbenopolitičnih organizacij moramo poudariti dve osnovni izhodišči in cilja javne razprave:

- organizirani delavci in delovni ljudje morajo zavestno in aktivno nadaljevati uveljavljanje ustavne vsebine samoupravnih odnosov v združenem delu, tako da bomo razčlenili svoj samoupravni položaj in samoupravne odnose v svoji temeljni ali drugi organizaciji združenega dela, v krajevni skupnosti in samoupravni interesni skupnosti in se v tej oceni oprli na rešitve in opredelitve v osnutku zakona ter da bodo vztrajali pri odpravljanju napak in slabosti in urejevanju

samoupravnih odnosov na ustavnih osnovah,

- delavci in drugi delovni ljudje se morajo kar najbolj množično in organizirano izreči o osnutku zakona o združenem delu, povedati svoja stališča, pripombe in predloge na njegovo vsebino.

Sindikati in socialistična zveza sta v skladu s svojo družbeno politično vlogo neposredno odgovorna politična nosilca in organizatorja aktivnosti v javni razpravi. Sindikati so skladno s svojo družbeno vlogo neposredni nosilci javne razprave v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v njihovih združenjih in skupaj s socialistično zvezo v samoupravnih interesnih skupnostih. Organizacije SZDL pa organizirajo in vodijo razpravo v krajevnih skupnostih in družbenih organizacijah in društvih.

ODBOR ZA INFORMIRANJE

V ponedeljek 17. maja 76 je bila 1. seja odbora za informiranje, na kateri se je odbor konstituiral ter razpravljalo o nadaljnjem delu.

Za predsednika odbora je bila imenovana Marija Kocman, ostali člani pa so:

M A Y E R Marijan

Celotno aktivnost v naši občini usklajuje koordinacijska komisija za spremljanje uresničevanja ustave pri OK ZKS Ljubljana-Center. Nosilec operativnih nalog v zvezi z javno razpravo pa je komisija za samoupravljanje pri občinskem svetu Zveze sindikatov Ljubljana-Center.

V delo obeh organov se preko akcij in dela svojih članov vključuje občinska konferenca Zveze socialistične mladine Ljubljana-Center.

V osnovnih sredinah pa se osnovne organizacije vključujejo v delo preko odbora za razpravo o osnutku zakona o združenem delu pri Izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata. Ob tem pa je naloga organizacij in organov zveze socialistične mladine v razpravi, da organizirajo, seznanjajo in usposobijo mlade ljudi za aktivnost v skupni akciji.

Da bi se mladinska organizacija čim bolj aktivno vključila v skupno akcijo vseh družbeno političnih organizacij v občini, je potrebno organizirati na tej osnovi posebno idejnopolično usposabljanje. To usposabljanje se organizira z namenom poglobljanja ter širitve spoznanj o našem samoupravnem socializmu.

Maks Petavs

S M R D E L Aleš
K R A Š E V E C Miro
J E Ž Zdravko
Š t i r n Viktor
S M O L I Č Franc

O pomenu in vlogi informiranja je govoril Smolič Franc, o delu odbora pa vas bomo skušali sproti informirati v našem glasilu. Ur

zmaj, croatia, tesla - skupna izhodišča ?

TESNEJŠE SODELOVANJE BATERIJSKIH TOVARN

Tovarna ZMAJ je bila vse od svoje ustanovitve dne 26. marca 1923 pretežno organizirana kot samostojna organizacija. Več kot 50 let takšne organizacije je močno prispevalo tudi k miselnosti ljudi, da se ZMAJ težko povezuje z drugimi organizacijami, ker je specifična organizacija in težko usklajuje svoje interese. V povojnem obdobju je bilo nekaj integracijskih teženj od katerih so bile nekatere tudi realizirane. Posebno aktivnost na tem področju pa v tovarni Zmaj opazimo po letu 1973, ko se je tovarna pridružila družini ISKRINIH tovarn.

Dobro leto po osvoboditvi je bila tovarna priključena k ISKRI iz Kranja, vendar ne za dolgo, saj se je Zmaj leta 1947 ponovno osamosvojil. Po dveh letih se je tovarna "spojila z Elmo iz Črnuč, vendar tudi ta zveza ni trajala dolgo. 8. marca 1950 je bila z odločbo MLO Ljubljana ustanovljena tovarna baterij in suhih elementov Zmaj.

Najpomembnejši korak v svojih težnjah po povezovanju je Zmaj storil prvega julija 1973 s pripojitvijo k ZP ISKRA Kranj. Takratno odločitev so predvsem narekovali naslednji motivi:

- konkurenčno trdnější položaj na domačem trgu,
- široke možnosti ekspanzije na tujih tržiščih,
- združitev znanstveno raz-

skovalnih naporov ter racionalnejše angažiranje intelektualnih kapacitet.

Danes ugotavljamo, da vsega tega nismo uspeli realizirati, predvsem pa se nismo uspeli ustrezno organizirati znotraj Iskre.

Iskra se je s 1.1.1975 v celoti reorganizirala po tako imenovanem "branžnem" principu. Zmaj se je tako priključil delovni organizaciji IEZE. Po enoletni vključitvi v to delovno organizacijo ugotavljamo, da se v tem obdobju nismo mogli organizirati tako, da bi lahko združevali delo in sredstva, kar je tudi pogoj pri takšnem povezovanju. Temu ni kriva premajhna pripravljenost delovne organizacije ali pa Zmaja, ampak dejstvo, da se naša tovarna s svojo proizvodnjo in prodajo povsem razlikuje od ostalih TOZD v DO.

Ne želim pogrevati vsem več ali manj poznanih dejstev, zaradi katerih nismo našli skupnega jezika z DO IEZE. 21. in 22. aprila 76 smo na zborih delovnih ljudi soglasno izglasovali sklep, da se Zmaj izloči iz delovne organizacije ISKRA - IEZE in se organizira kot enovita delovna organizacija, ki še naprej ostaja v Iskri.

Iz navedenih dejstev izhaja dvoje: da ostajamo v ISKRI in da moramo čimprej poiskati svoje pravo mesto v Iskri in družini.

Na iniciativo Croatie smo za-

čeli resneje razmišljati o tesnejšem povezovanju med baterijskimi proizvajalci. Trenutno proizvajajo v Jugoslaviji primarne električne baterije tri tovarne:

CROATIA Zagreb

TESLA Gospić

ZMAJ Ljubljana.

Vse tri tovarne so že dosedaj med seboj tesno sodelovale na podlagi pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju jugoslovanskih baterijskih proizvajalcev. V mesecu januarju 1976 je bila imenovana posebna komisija, ki naj bi proučila realne možnosti trdnjčjšega povezovanja in sodelovanja v prihodnje. Poleg že navedenih razlogov, nas k takšnemu razmišljanju silijo tudi razmere na jugoslovanskem trgu, ki so iz dneva v dan manj ugodne za vse baterijske proizvajalce.

Že na prvem sestanku predstavnikov Croatie, Tesle in Zmaja dne 9.2.76, je bilo ugotovljeno, da postaja tesnejše sodelovanje in tudi formalna združitev nujnost za nadaljnji obstoj naših podjetij. Za naše tržišče je značilno, da potrošnja baterij že nekaj let stagnira ali pa le počasi narašča. Proizvodne kapacitete so večje kot pa je absorpcijska moč tržišča. Računamo lahko le s 4 - 5 % rastjo prodaje, seštevek planov prodaje vseh treh proizvajalcev pa da veliko večjo številko. Delavci v prodajnih službah in še posebej na terenu delajo pod

pritiskom, da morajo čim več prodati, to pa je možno samo s prevzemanjem tržnega deleža. Naša konkurenčna borba je doslej koristila le trgovini. Stroški prodaje neprestano rastejo in vedno večji del dohodka se odliva izven naših delovnih organizacij. Poudarjeno je bilo, da tržne prilike ne morejo biti edini razlog za integracijo. Potrebno bi bilo že takoj na začetku razmišljati o ustrezni podelitvi proizvodnega programa, ker bi nas to bolj čvrsto povežalo. Izhod je samo v resni in čvrsti integraciji, začasne in delne rešitve ne pridejo več v poštev.

Na drugem sestanku komisije v Zagrebu smo ugotovili, da imamo vse tri tovarne v glavnem skupna izhodišča za integracijo in da komisija lahko nadaljuje s svojim delom. Tovarna Zmaj je predlagala združitev vseh treh tovarn v delovno organizacijo "baterijašev", ki bi se kot nova "branža" vključila v Iskrino organizacijsko celoto.

Tretji sestanek komisije je bil dne 23.4.76 v poslovnih prostorih Iskre v Ljubljani. Že pred sestankom je direktor tovarne tov. Slemnik Milan informiral generalnega direktorja ZP Iskra tov. Hujša o dogovorjanjih med baterijskimi proizvajalci. Jasno je bilo povedano, da Iskra podpira takšna integracijska gibanja. To stališče je ponovil tudi tov. Kobe, pomočnik generalnega direktorja ZP Iskra, ko je poudaril, da je Iskra dovolj elastična tvorba in bo lahko v svojem sestavu kot sedmo branžo združevala baterijske proizvajalce, saj je njihov program z Iskrinim povezan.

Vse tri tovarne so iznesle svoja stališča, pri čemer se mi zdi še posebej pomembno poudariti cilje združevanja:

- delitev obstoječega programa s ciljem povečanja proizvodnih serij in zmanjšanjem stroškov
- samoupravno usklajevanje razvojnih programov, da se v bodoče v proizvodnji ne bomo prekrivali,
- usmeritev investicij, ki imajo namen povečati ali ustvarjati nove kapacitete
- skupno planiranje, dogovarjanje o skupni proizvodnji delov, polproizvodov in materialov za baterijsko proizvodnjo, svetilke in naprave na baterijski pogon.

Dogovorjeno je bilo, da do prihodnjega sestanka, ki bo 21.5.1976 v tovarni Zmaj, vse tri tovarne pripravijo natančnejša pismena stališča o združevanju, ki bodo služila kot osnova za izdelavo ekonomskega elaborata o združevanju. Do takrat je vsaka tovarna dolžna dobiti stališča družbeno političnih organizacij in o tem informirati vse delavce.

Predvidevamo, da bi do združitve lahko prišlo s 1.1.1977. O vseh nadaljnjih dogovorih vas bomo izčrpno in pravočasno obveščali.

F.Smolič

1.maj je mimo

Novica koncem aprila, da bo treba za prvomajske praznike koristiti še štiri dni rednega letnega dopusta, je našla med zaposlenimi dokaj veliko razumevanja zaradi zmanjšane prodaje baterij. Gledano osebno, so bila nekatera negodovanja, vendar je bilo na sestankih delovnih skupin dovolj zrele presoje in v ospredje je izstopal tudi naš skupni interes.

Sicer pa se lepih deset dni kar prileže, smo si dajali upanje na sončne dni in načrtovali, kako jih bomo smotrno izkoristili. Žal pa nam je vreme zagodlo. Deset dni smo preživeli v dežju, snegu, kar pa je bilo sonca, je prevladovalo izredno mrzlo vreme z burjo. Zadnji dan pa se je otoplilo, mi pa smo zasedli svoja delovna mesta in tokrat zopet upamo, da bo vsaj "ta veliki" dopust mnogo lepši.

- Ur.

Med tiskanjem zadnje številke glasila so bile volitve v organe upravljanja. Tokrat na sliki volilna komisija.

izostanki z dela

Tabela 1: Odstotek izgubljenih delovnih dni - proizvodni sektor

	V breme del.org.	V breme zdravstvenega zavarovanja				Skupaj	Skupaj
	Bolezni + nesr. do 30 dni	Nosečnost	Nega in spremstvo	Bolezni + nesr. nad 30	4 urni d. zaradi bolezni + mater	2+3+4+5	1+2+3+4+5
1.	4,33	5,52	0,83	3,66	1,33	11,34	15,67
2.	2,12	5,43	0,56	4,25	1,53	11,77	13,89
3.	5,35	4,62	0,26	5,24	2,05	12,17	16,52

Tabela 2: Odstotek izgubljenih delovnih dni - Obrat Šentvid pri Stični

	V breme del.org.	V breme zdravstvenega zavarovanja				Skupaj	Skupaj
	Bolezni + nesr. do 30 dni	Nosečnost	Nega in spremstvo	Bolezni + nesr. nad 30	4 urni d. zar.bol. + mater	2+3+4+5	1+2+3+4+5
1.	3,46	2,67	0,75	0,89	0,20	4,51	7,97
2.	8,44	2,23	0,64	0,89	0,89	5,45	13,09
3.	5,54	0,59	1,55	2,23	2,00	6,37	11,91

Tabela 3: Odstotek izgubljenih delovnih dni - Skupne službe

	V breme del.org.	V breme zdravstvenega zavarovanja				Skupaj	Skupaj
	Bolezni + nesr. do 30 d.	Nosečnost	Nega in spremstvo	Bolezni + nesr. nad 30	4 urni d. zar.bol. + mater	2+3+4+5	1+2+3+4+5
1.	4,84	0,92	-	0,46	-	1,38	6,22
2.	10,19	0,93	1,98	0,46	-	13,37	13,56
3.	5,60	0,93	1,98	0,46	3,58	6,95	12,53

Tabela 4: Odstotek izgubljenih delovnih dni - podjetje skupaj

	V breme del.org.	V breme zdravstvenega zavarovanja				Skupaj	Skupaj
	Bolezni + nesr. do 30 dni	Nosečnost	Nega in spremstvo	Bolezni + nesr. nad 30	4 urni d. zar.bol. + mater	2+3+4+5	1+2+3+4+5
1.	3,99	3,25	0,75	1,57	0,70	6,27	10,26
2.	5,77	3,11	0,81	2,02	0,59	6,53	12,30
3.	4,75	2,33	1,67	3,68	0,95	8,63	13,38

Tabela 1

V opazovanem obdobju je bil največji odstotek izostanka zaradi bolezni v mesecu marcu in to kar 16,52 %, kar je za 5,35 % več kot v letu 1975. V breme delovne organizacije se je stalež izostankov zmanjšal za 0,06 %. Porastel pa je pri porodniškem dopustu ter pri bolezninah nad 30 dni. V mesecu januarju se je stalež od leta 1975 povečal za 1,03 %, vendar ravno tako na račun porodniških dopustov ter bolezni in nesreč nad 30 dni. Stalež v breme organizacije v januarju /tu gre za stalež, kjer delavci ostajajo po nekaj dni doma zaradi influence, pljučnice in ostalih obolenj/ je v letu 1976 padel iz 8,45 v letu 1975 na 4,33 % v letu 1976. Ravno tako v februarju mesecu iz 6,30 iz lanskega, na 2,12 % v letošnjem letu, kar kaže na to, da se je z uvedbo posvetovalnice in uvedbo kontrole bolniškega staleža leta bistveno zmanjšal procent izostankov z dela.

Tabela 2

V breme delovne organizacije je največji % izgubljenih delovnih dni v mesecu februarju 8,44 %, kar je za 3,48 % več kot v enakem obdobju leta 1975.

V mesecu januarju je bolniški stalež v breme delovne organizacije celo padel v letu 1976 za 5,73 %, v mesecu marcu pa se je povečal za 2,81 %. V obratu Šentvid pri Stični je nujno uvesti kontrolo bolniškega staleža, saj je stalež v breme delovne organizacije dokaj visok.

Tabela 3

V mesecu januarju v skupnih službah ni bistvenega povečanja bolniškega staleža. Stalež je celo padel iz lanskega 11,56 % na 6,22 %, kar je za 5,34 %. Vendar pa je zaskrblju-

joč porast bolniškega staleža v mesecu februarju v breme delovne organizacije. Iz leta 1975 je porastel stalež za 5,10 %. V mesecu marcu ni bistvenih sprememb. Porast influence lahko utemeljimo z velikim porastom pljučnice in angine.

Tabela 4

V januarju je % bolniških izostankov v breme delovne organizacije celo padel iz 7,79 % v letu 1975 na 3,99 v letu 1976. V februarju se je povišal iz leta 1975 za 0,22 % v letu 1976, v mesecu marcu pa za 0,34 %. Izgubljenih delovnih dni v breme delovne organizacije je bilo od 1.1. do 31.3.76 1.436, kar je 4,79 %. V breme zdravstvenega zavarovanja pa 7,02 %. Povprečje v 3 mesecih je 11,81 %.

Zaključek:

Čeprav smo uvedli ukrepe za zmanjšanje bolniškega staleža se situacija še ni popravila. 1.2.76 smo vsak ponedeljek in četrtek uvedli posvetovalnico, ki jo vodi dr. Benčanova. Odziv delavcev je velik, saj je zdravnica od 1. 2. do 31.3. obdelala 238 naših delavcev. V mesecu februarju 114, vendar pa moramo računati na to, da se nekateri delavci v posvetovalnici pojavljajo vsak teden.

Kontrolor bolniškega staleža je obiskal 18 delavcev na domu v mesecu marcu, v mesecu februarju pa 15 delavcev. Menimo, da se bo odstotek izostankov zmanjšal, ne moremo pa pričakovati boljše rezultate že takoj prve dni.

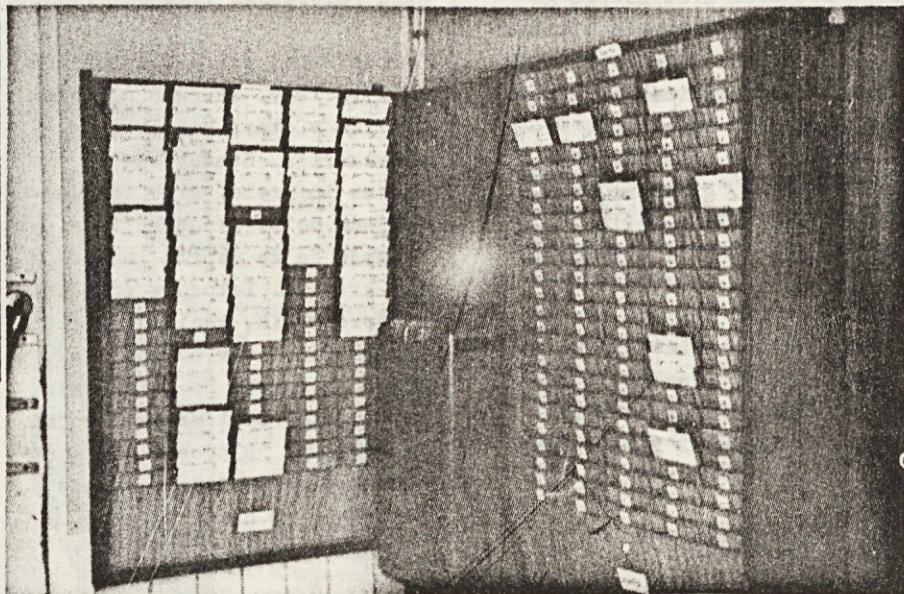
S.O.B.

NOVI SE VKLJUČUJEJO

Predsedstvo osnovne organizacije Zveze socialistične mladine v tovarni Zmaj je dne 11. maja organiziralo sestanek z namenom zainteresirati mlade iz neposredne proizvodnje za vstop v osnovno organizacijo. Na sestanek smo povabili 19 mladih proizvajalcev, ki so v našo tovarno prišli pred kratkim, sestanka pa se jih je udeležilo le 10. Uvodoma je sekretarka Danica Žnidaršič povedala nekaj besed o vlogi Zveze socialistične mladine v naši samoupravi socialistični družbi, o nalogah osnovnih organizacij in njihovi organizaciji. Aleš Smrdel je orisal, kakšen naj bo lik mladince, kakšne so dolžnosti in pravice člana osnovne organizacije, da se vsak prostovoljno odloča za vstop v OZSM, s tem pa se zavezuje in sprejema odgovornost za skupne planirane akcije in

njihovo uresničevanje ter za aktivno delovanje v vseh sredinah. Marija Kocman pa je povedala nekaj besed o programu osnovne organizacije v letu 1976 ter o uspehih pri delu osnovne organizacije v preteklem letu. Mladi iz proizvodnje, ki so sestanku prisostvovali so z veseljem sprejeli pristopne izjave in jih izpolnili. Vsi se namreč zaveđajo, da morajo sodelovati, ker le tako bodo res živeli s kolektivom, bili z vsem na tekočem, ne bodo več zaprti v ozek okvir svojega delovnega mesta pri stroju. Vsak si je našel svoje interesno področje iz programa osnovne organizacije in upajmo, da bodo res aktivno sodelovali, seveda pa je dolžnost vseh članov osnovne organizacije, ki so že vključeni, da jim bodo pri tem pomagali.

M.K.

Evidenčne kartice o prihodu in odhodu z dela z registrirno uro poleg vratarnice

stanovanjska posojila so razdeljena

Svet za medsebojna razmerja je v ponedeljek, 10. maja na svoji redni seji obravnaval predlog komisije za razdelitev sredstev prosilcem za urejanje stanovanjskih razmer.

Na tem mestu navajamo prosilce in višino odobrenega zneska kot posojilo, s kratko utemeljitvijo:

Žagar Anton, pri nas zaposlen od 5.4.1965. Stanuje kot član družinskega gospodinjstva pri svojih starših. Soba v kateri stanuje s svojo družino, je vlažna, v stari kmečki hiši. Je brez kopalnice, WC je v so-uporabi, ravno tako kuhinja. Tla na hodniku so cementna. Hišo ima dograjeno do 3. gradbene faze, dokumentacijo ima urejeno. Svet mu je odobril 50.000 din kredita za dobo vračanja 20 let po 2 % obrestni meri.

Kutnar Alojzija, pri nas zaposlena od 15.10.1971. Stanuje kot član družinskega gospodinjstva pri svojih starših. V sobi, v kateri spijo vsi člani njene družine, je majhna, ima souporabo kopalnice, kuhinje in WC. Hišo ima dograjeno do 3. gradbene faze, možovo podjetje bo prispevalo 50.000 din, posojila v tovarni še ni dobila.

Delavka je prosila za 100.000 din posojila, svet ji je odobril 70.000 din, za dobo vračanja 20 let po 2 % obrestni meri.

Turk Jožefa, pri nas zapo-

slena od 10.5.1972. Stanuje v stari kmečki hiši skupaj s starši. Soba meri 16 m², v sobi spijo trije. Ima souporabo WC ter kuhinje, brez kopalnice. Hišo ima dograjeno do 3. gradbene faze. Ima tudi že vstavljena okna ter vrata. Prosila je 60.000 din, v letu 1975 je že dobila 60.000 din. Svet ji je na predlog komisije odobril 40.000 din za dobo 15 let z 2 % obrestno mero.

Pušelj Katarina, pri nas zaposlena od 9.8.1972. Stanuje kot podnajemnik. Stanovanje obsega 41 m². Je mati samohranilka, živi tudi svojo mater. Stanovanje je brez kopalnice pri novi hiši ima zgrajene samo temelje, ter kupljen gradbeni material do 4. gradbene faze. Svet ji posojila ni odobril, ker je bila komisija mnenja, da delavka najprej zgradi objekt vsaj do 3. faze, da porabi material, ponovno pa naj kandidira na natečaju razpisanem v jeseni 1976.

Gerbec Jana, pri nas zaposlena od 23.5.1957. Stanuje s svojo družino v stari hiši, ki je v provizoriju. Stanovanje je vlažno in mrzlo. Hišo ima dograjeno do 3. gradbene faze. V Zmaju je že dobila 100.000 din kredita. Letos je prosila za 80.000 din, komisija je predlagala odobritev 60.000 din. Možovo podjetje bo prispevalo 40.000 din. Svet za medsebojna razmerja ji je odobril 80.000 din kredita za dobo vračanja 20 let z 2 % obrestno mero.

Kozlevčar Franc, pri nas zaposlen od 4.11.1974. S svojo 4 člansko družino stanuje pri starših na podstrešju, kjer so nizki stropi ter slabo stavbno pohištvo. Velika je možnost vžiga zaradi slabe električne napeljave. Soba je v izmeri 14 m², stopnice so neprimerne, soba je mrzla, ker ni ogrevanja, ima souporabo kuhinje in WC, brez kopalnice. Hišo ima dograjeno do prve gradbene faze. Prosil je za 200.000 din stanovanjskega posojila. Komisija je predlagala odobritev 100.000 din. Po mnenju strokovne službe delavcu posojilo ne pripada po 6. členu samoupravnega sporazuma, izjemoma mu pripada po 8. členu sporazuma o enotnih kriterijih reševanju stanovanjske problematike tovarne Zmaj. Svet za medsebojna razmerja je odobril Kozlevčarju 100.000 din stanovanjskega posojila, za dobo vračanja 20 let po 2 % obrestni meri.

Škrabec Marija, pri nas zaposlena od 20.3.1972. Stanuje kot podnajemnik. Je samska. Ima souporabo kuhinje, WC, soba je v izmeri 4 x 3 m. Je brez kopalnice. Hišo ima dograjeno do III. gradbene faze. Prosila je za 100.000 din, svet ji je na predlog komisije odobril 30.000 din posojila za dobo vračanja 10 let, obrestna mera 2 %.

Tkalec Franika, pri nas zaposlena od 1.8.1968. Stanuje v družinski skupnosti s starši.

V sobi, kateri spijo je vlažna, temna in hladna, ima souporabo WC, kopalnice in kuhinje. Hišo ima dograjeno do 3 gradbene faze, kupljena okna, vrata, vodovodno instalacijo. Lastne udeležbe ima 40.000 din, mož bo dobil okrog 100.000 din. Delavka je prosila za 100.000 din posojila, v letu 1975 je že dobila 75.000 din. Svet ji je na predlog komisije odobril 100.000 din posojila, za dobo vračanja 20 let, obrestna mera 2 %.

Jelen Jože, pri nas zaposlen od 16.12.1974. Stanuje v neustreznih stanovanjskih pogojih. V hiši nima izdelanih stopnic, napačljane centralne kurjave, fasada je neobdelana, nima urejenih kletnih prostorov. Stanovanjske prostore ima izgotovljene. Prosi za 145.000 din. Predlog komisije je 100.000 din. Po mnenju strokovne službe mu po 6. členu sporazuma posojilo ne pripada,

izjemoma po 8. členu.

Svet za medsebojna razmerja mu je odobril 100.000 din, za dobo vračanja 20 let po 2 % obrestni meri.

Gamze Ana, stanovanjske razmere ima urejene, je nosilec stanovanjske pravice. Dobila je stanovanje od ZB leta 1972. Stanovanje obsega 46 m². Po sporazumu ji pripada 40 m², ker v stanovanju živita samo ona in mož. Sedaj skupaj z zetom zida hišo. Hiša je dograjena do 3 gradbene faze. Sama je vložila 40.000 din. Prosi za 120.000 din, predlog komisije je za 70.000 din. Po mnenju strokovne službe ji posojilo ne pripada po 9. in 10. členu samoupravnega sporazuma.

Svet ji je odobril 70.000 din stanovanjskega posojila, za dobo vračanja 20 let po 2 % obrestni meri.

Čamernik Janez, pri nas zaposlen od 24.3.1972. Stanuje pri starših

ima sobo ter kuhinjo (dnevna soba in kuhinja v istem prostoru) souporabo WC in kopalnice. Kupil bi hišo do 3. gradbene faze. Lastne udeležbe ima 82.000 din, žena bo dobila 160.000 din. Prosil je za 160.000 din, dokumentacijo ima urejeno. Svet mu je odobril 160.000 din, za dobo vračanja 20 let, 2 % obrestna mera.

Vardjan Mara, pri nas zaposlena od 7.5.1954. Stanovanje v katerem stanuje obsega 50 m². Zida prizidek, gradnja je v začetni fazi. Pri nas je dobila že 125.000 din, prosi za 40.000 din. Svet ji je odobril 30.000 din, za dobo vračanja 10 let po 2 % obrestni meri.

Sedej Zalka, pri nas zaposlena od 9.6.1958. Stanovanje v katerem stanuje s svojo družino obsega 35 m², je podnajemnik, brez kopalnice, stanovanje je vlažno. Hišo ima dograjeno do 3. gradbene faze. Moževo podjetje bo prispevalo 20.000 din. Prosi za 50.000 din, dobila je že 70.000 din. Svet ji je odobril 50.000 din, za dobo vračanja 20 let po 2 % obrestni meri.

Kraševac Miro, pri nas zaposlen od 1.8.1966. Stanuje v slabih stanovanjskih pogojih. Adaptacija je v začetni fazi. Ima kupljeno centralno kurjavo. Ker nima urejene dokumentacije se lahko pojavi kot prosilec na izrednem natečaju v jeseni.

Grošelj Oto, pri nas zaposlen od 1.10.1965. Stanovanjske prostore ima izgotovljene, nima pa izgotovljenega podstrešja in kleti. Posojilo rabi za fasado in polaganje podov. Prosi za 30.000 din, dobil je že 75.000 posojila. Svet mu je odobril 30.000 din, za dobo vračanja 15 let po 2 % obrestni meri.

/naslednja stran/

Vratar Milan
M A R K E L J.

Pogosto odklepaje in zaklepanje dvojnih dvoriščnih vrat za avtomobile, za kar mora pogosto zapuščati vratarnico.

razdeljena posojila

Gyerek Ljubica, pri nas zaposlena od 1.6.1969. Stanuje v ustreznih stanovanjskih pogojih. Prosi za 80.000 din, dobila je 20.000 din. Neizdelano ima stopnišče, klet ter podstrešje. Svet ji je odobril 30.000 din za dobo vračanja 10 let po 2 % obrestni meri.

Rus Amaliya, pri nas od 14.8.1956. Stanovanjske prostore ima izdelane, nima urejenega podstrešja. Nima urejene dokumentacije. Svet smatra, da ima delavka stanovanjske razmere urejene in se ji posojilo ne odobri.

Matič Silva, pri nas zaposlena od 14.12.1974. Stanovanjske prostore ima izgotovljene. Posojilo rabi za fasado. Prosi za 50.000 din, predlog komisije je 20.000 din. Strokovna služba je mnenja, da ji posojilo ne pripada po 6. členu, izjemoma po 8. členu sporazuma. Svet ji je odobril 20.000 din za dobo vračanja 5 let, 2 % obrestna mera.

Hren Jože, pri nas zaposlen od 1.12.1968. Hišo ima izgotovljeno. Posojilo rabi za izgradnjo greznice, prosi za 20.000 din, dobil je že 80.000 din. Svet mu je odobril 20.000 din, za dobo vračanja 10 let, po 2 % obrestni meri.

**pišite v
naš glas**

4. JULIJ

brez ponedeljka

4. julij - dan borca se ne prenaša na ponedeljek

Letošnji 4. julij - dan borca pade na nedeljo. Slišati je že bilo razne ugotovitve, da se omenjeni praznik letos prenese na ponedeljek in tako je tudi zapisano v žepnih koledarjih za letošnje leto, ki jih je založila dopisna delavska univerza "Univerzum" Ljubljana in tiskalo ČGP Mariborski tisk.

Da ne bi bilo nikakršnih dvomov več, si oglejmo, kaj pravi zakon o praznikih SFRJ (Uradni list SFRJ, številka 6/1973).

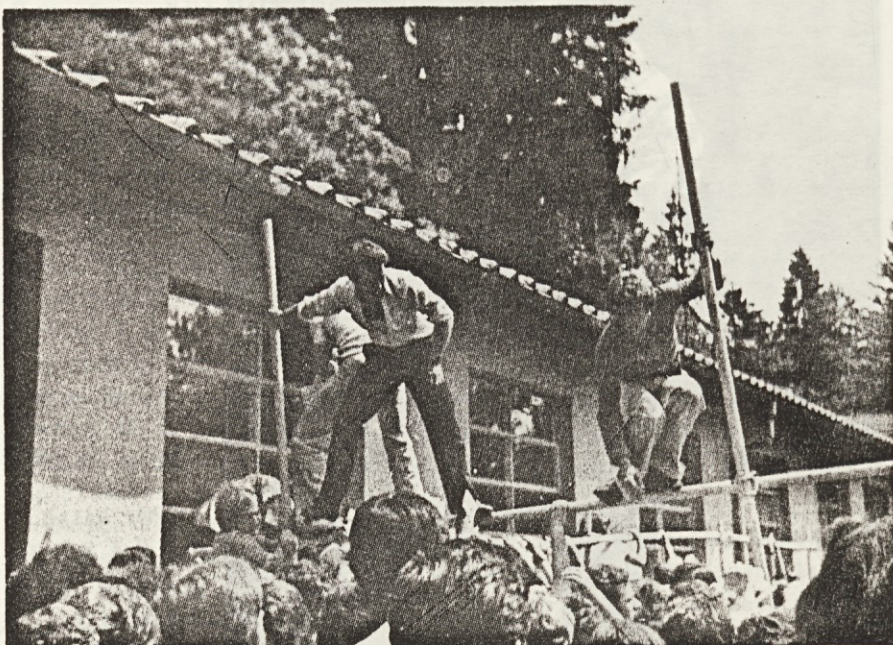
Prazniki SFRJ so: novo leto, ki se praznuje 1. in 2. januarja, prvi maj - praznik dela,

ki se praznuje 1. in 2. maja, devetindvajseti november - dan republike, ki se praznuje 29. in 30. novembra, deveti maj - dan zmage in četrti julij - praznik borca; dan zmage in dan borca se praznujeta samo en dan, in sicer na sam dan praznika, in se torej ne prenašata, če pade praznik na nedeljo.

Prazniki SR Slovenije so: 27. april, 22. julij in 1. november, praznujejo se samo en dan in sicer na sam dan praznika.

Tako letos praznujemo dan borca na nedeljo, pred tem pa bomo imeli še dela prosto soboto.

- Ur.

Letos bo dan ISKRE s praznovanjem dneva borca v soboto 3. julija v Šentjerneju na Dolenjskem. Upamo, da bodo organizatorji poskrbeli za boljši dostop k delitvi pribora in pijače in ne tako, kot je bilo lani v Pržanu /slika zgoraj/, da je marsikdo sproščal ventile za neprimerne besede.

kako smo poslovali

POSLOVANJE ŠTIRIH MESECEV

V prvih štirih mesecih letošnje-
ga leta smo proizvedli 11.567
tisoč baterij ali 87 % planira-
nih količin. Indeks doseganja
plana proizvodnje baterij je
nizek in to zaradi manjše pro-
daje. Saj smo plan prodaje ba-
terij na domačem trgu dosegli
le 88,5 %. Lani smo v tem
času prodali 9.753 tisoč
baterij, letos pa 10.016 ti-
soc ali za 3 % več kot lani.

V planu smo tudi predvideli,
da bomo v tem času prodali
640 tisoč baterij v inozem-
stvo, dejansko pa v letošnjem
letu nismo še nič izvažali.
Tudi lansko leto smo v tem ča-
su izvozili le minimalne ko-
ličine, v drugi polovici le-
ta pa smo začeli izvažati
večje količine v Vzhodno Nem-
čijo. Marketing sektor si pri-
zadeva, da bi tudi letos delno
realizirali planiran izvoz, ven-
dar zaenkrat brezuspešno.

Na nizek indeks doseganja pla-
nirane prodaje baterij je vpli-
vala predvsem slaba prodaja v
mesecu aprilu, saj je bil v
tem mesecu plan prodaje ba-
terij dosežen le 54 %. Dočim
pa smo v prvih treh mesecih
dosegli plan prodaje 97,8 %.

Z ozirom na to, da je bila pro-
daja v prvih treh mesecih še
kar ugodna, je bil dosežen
tudi ugoden finančni rezultat.
Za mesec april še nimamo fi-
nančnih podatkov. Vendar pa
lahko predvidevamo, da bo

finančni rezultat v aprilu zelo
neugoden in tako bo kumulativ-
ni finančni rezultat dosti
slabši. V mesecu aprilu je
vsako leto prodaja dokaj sla-
ba in tako je bila predvidena
prodaja le v višini 2.412 ti-
soč komadov in še ta je bila
zelo nizko dosežena. Po planu
pa je za ta mesec predviden
negativni finančni rezultat
pri 100 % realizaciji plana.

K tako neugodni situaciji pa
so pripomogli predvsem novi
zakonski predpisi (s 1.4.76),
ki določajo, da mora kupec naj-
kasneje v 15 dneh od prejema
blaga poravnati svoje obvez-
nosti z virmanom ali čekom.
Če pa nima denarja, pa mora
predložiti menico, ki pa ima
lahko najdaljši rok zapad-
losti 90 dni (3 mesece). Z
menico je dolžan plačati tudi
zamudne obresti po stopnji
12 %, če dobavitelj to zah-
teva. Z menico lahko torej

odloži poravnavo obveznosti za
največ 3 mesece z visokimi ob-
restmi. Ker pa večina podjetij
nima zadosti razpoložljivih
finančnih sredstev, je na splo-
šno nastal zastoj na tržišču.
Tako se je znašla večina pod-
jetij v podobni ali še slabši
situaciji kot mi. Nova zakonska
določila imajo namen, da podje-
tja prisilijo k finančni dis-
ciplini, to je: da ne naročajo
blaga, ki ga ne morejo pla-
čati v določenem času. Tako ne
bodo nastajali stari dolgovi,
kar se je doslej redno dogaja-
lo in se bo izboljšala splošna
likvidnost.

Tako predvidevamo, da je seda-
nji zastoj le prehodnega zna-
čaja in da se bo situacija na
trgu postopoma normalizirala.
Vendar pa nam mora biti jasno,
da izpada pri prodaji ne bomo
mogli nadoknaditi. Zato moramo
vsestransko paziti na stroške,
da bodo le ti čim nižji in da
tako vsaj delno nadoknadimo
izpad dohodka. V ta namen je
strokovni kolegij sprejel vr-
sto ukrepov s ciljem znižati
poslovne stroške. Od vseh nas
pa je odvisno, če jih bomo
dosledno sprovajali in tako
pripomogli k ugodnejšemu
finančnemu rezultatu.

J. Glažar

Bežen pogled v mehanično delavnico obrata Šentvid pri Stični

novi način poslovanja

INFORMACIJA O TEMELJNIH SPREMEMBAH O NAČINU POSLOVANJA V LETU 1976

INFORMACIJA O TEMELJNIH
SPREMEMBAH O NAČINU POSLOVANJA
V LETU 1976

Neporavnanje medsebojnih terjatev in obveznosti med uporabniki družbenih sredstev ter neizvrševanje sprejetih dogovorov v preteklem obdobju je povzročilo velike težave in motnje na celotnem gospodarskem in družbenem področju. Najbolj očiten odraz vsega tega pa je bila vedno večja nelikvidnost, ki je naraščala iz dneva v dan.

Eden izmed vzrokov, ki so omogočali stalno naraščanje neporavnanih medsebojnih obveznosti in terjatev med uporabniki družbenih sredstev je bilo dejstvo, da se je ugotavljala višina dosežene prodajne vrednosti blaga in storitev po višini izstavljenih računov ne glede na to, ali so bili računi plačani v celoti, delno ali pa sploh ne. (fakturirana realizacija).

Skupščina SFRJ je 24. decembra preteklega leta sprejela Zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v TOZD. Osnovna sprememba doseganjega obračunskega sistema je v tem, da se celotni dohodek ne ugotavlja in obračunava v višini izstavljenih računov temveč v višini plačanih računov oziroma tistih plačil računov za katere so zagotovljeni tudi dokazi, da bodo poravnani v zakonitem roku.

Ker pa samo sprememba v obra-

čunu celotnega dohodka ni bila dovolj za izboljšanje stanja oz. zagotovitve pozitivnih rezultatov, je bil na isti dan sprejet tudi Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, z veljavnostjo od 1. aprila 1976 dalje.

Na osnovi omenjenega zakona so uporabniki družbenih sredstev dolžni v roku 15 dni po prejemu blaga svojo obveznost plačati z nakazilom denarja iz žiro računa dolžnika na upnikov žiro račun ali pa v istem času izdati ustrezni instrument zavarovanja plačila. Zakonsko določeni instrumenti so naslednji:

- bariran ček

Na osnovi izdanega čeka je obveznost plačana v roku 8 dni po izstavitvi čeka če sta dolžnik in upnik v istem kraju oz. v roku 15 dni, če se eden nahaja v drugem kraju.

- menica z avalom - za plačila v roku, ki ne sme biti daljši od 90 dni od dneva prejema blaga

Do uveljavitve novega zakona se je menica uporabljala predvsem kot jamstvo vračila najetega kredita, od 1. aprila dalje pa postaja pomemben plačilni instrument, zlasti še, ker s sprejeto menico od kupca lahko poravnáš svoje obveznosti do dobavitelja (indosirana menica). Menica pa je veljavna samo v primeru, da je avalirana s strani banke ali drugega uporabnika družbenih sredstev, kar

pomeni, da v primeru kadar na žiro računu izdajatelja menice ni dovolj sredstev za plačilo, se menica vnovči na žiro računu lastnika oz. drugega avalista. Aval torej pomeni garancijo plačila.

- nepreklicni dokumentarni akreditiv

pomeni, da je naročnik (kupec) ob naročilu izločil na poseben bančni račun polno predračunsko vrednost naročila. Dobavitelj (upnik) lahko iz teh izločenih sredstev vnovči svojo terjatev le proti predložitvi veljavnih dokumentov (račun, tovorni list, dokaz o izvršenem delu).

- garancija za plačila, ki ne morejo biti daljša od 30 dni

z garancijo je mišljeno pismo s katerim se garant zavezuje, da bo plačal namesto dolžnika, če ta tega ne bo storil v dogovorjenem roku (30 dni).

Iz okvirno prikazanih novih pogojev predpisanih z zakonom je razvidno, da danes ni mogoče ničesar kupiti oz. naročiti če ni zagotovljeno plačilo, kar pa pomeni, da ne bo mogoče ničesar prodati na račun dolgovanja drugemu.

Predpisana je stroga finančna disciplina ter zelo visoke kazni (denarne in zaporne) za nepoštovanje teh predpisov.

Zelo je zaostren odnos do dolžnika, čeprav mora tudi upnik preverjati plačilno sposobnost poslovnega partnerja.

Odraž novih predpisov v TOZD
Zmaj.

Do 31. marca so bili naši dolžniki dolžni poravnati svoje obveznosti iz leta 1975 ali pa izdati ustrezen instrument zavarovanja plačila. Pretežni del naših kupcev je poravnalo svoje obveznosti v določenem roku ali pa so nam izročili menice. Ostalo je nekaj manjših zneskov o čemer smo obvestili poročne službe družbenega knjigovodstva kjer imajo naši kupci žiro račune. V primerih, da obveznost, do danes ni bila poravnana smo vložili proti kupcem tožbe za plačilo.

15. maja preteče rok za poravnavo obveznosti (gotovinsko ali z instrumentom) iz prvega kvartala letošnjega leta. Upamo, da bodo v tem roku kupci v celoti poravnali svoje obveznosti.

Glede na to, da smo v preteklem obdobju vlagali dokaj sredstev za obratne namene se to danes v Zmaju kaže v tem, da smo vse svoje obveznosti iz leta 1975 in prvega kvartala 1976 že plačali. Obveznosti po 1. aprilu plačujemo v roku 15 dni z prenosnim nalogom ali z menico, ki jo dobimo od naših kupcev. To pomeni, da v mesecu aprilu in maju nismo imeli težav glede pla-

čil svojih obveznosti.

Bistveno slabši položaj je pri naših kupcih, kajti v pretežni meri je bil zaradi zakona o zagotovitvi plačil v mesecu aprilu plan prodaje realiziran samo 55 %-tno in tudi za mesec maj prodajna služba napoveduje bistveno manjšo prodajo od planirane. Izredno nizka prodaja v navedenih mesecih pa direktno vpliva na nadplansko večanje zalog gotovih izdelkov in nedosežen celotni dohodek in dohodek.

Nujno bodo torej nastopile bistvene spremembe v celotnem gospodarjenju in ne le v ožjem finančnem poslovanju, pri tem pa morajo v največji meri pomagati in biti nosilec progresivnih, široko družbeno zasnovanih sprememb družbeno politične organizacije predvsem z neprestanim obveščanjem delavcev, kajti danes ugodni finančni položaj (likvidnost) se lahko jutri bistveno spremeni tako v pogledu likvidnosti kot tudi višine ustvarjenega dohodka sočasno s tem pa tudi razpoložljive mase sredstev za osebne dohodke in investicije.

I. Jazbec

Seminar

Dne 22.4.1976 ob 6.30 je bil v sejni sobi naše tovarne seminar, ki je bil namenjen članom komisije za pripravo predloga vrednotenja delovnih mest, članom komisije za izdelavo predloga samoupravnega sporazuma o sistemizaciji delovnih mest ter predsednikom družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov naše tovarne.

Komisija za pripravo predloga vrednotenja delovnih mest je pred pomembno nalogo uskladitve vrednotenja dela in delovnih mest v tovarni z določili samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka delavcev kovinske in elektroindustrije SR Slovenije, zato je bil seminar organiziran z namenom, ustrezno informirati člane komisij in organov o tej problematiki.

Uvod v seminar je podal tov. Smolič Franc, nato pa je tov. Jožica Glažar predavala o osnovah in merilih za razporejanje ustvarjenega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke. Po odmoru je direktor govoril o poslovanju, gospodarjenju in planiranju ter odnosih Zmaj - Iskra. Seminar je zaključila tovarišica Jazbec Ivica, ki je podala temo "Formiranje celotnega dohodka ter delitev dohodka".

Vabljenih je bilo 24 delavcev naše tovarne, ki so se v večini seminarja tudi udeležili.

M.B.

Člani komisije za pripravo predloga vrednotenja delovnih mest na enodnevem seminarju v sejni sobi tovarne Zmaj dne 22. aprila letos.

naša solidarnost

Solidarnostna pomoč tovarne ZMAJ prizadetim po potresu.

V torek, dne 11. maja 1976, se je iz Ljubljane proti Tolminu napotil tovarniški kombi, naložen s svetilkami in baterijami, ki so bile namenjene prebivalcem, ki jih je prizadel potres.

Naselja Modrej, Most na Soči in Bača pri Modriju, kjer so se ljudje preselili pod šotore, so nam narekovala, da se približujemo območju, ki ga je prizadejal potres. V občini Tolmin je 117 naselij in od tega je 90 naselij več ali manj prizadel potres. V Tolminski občini je najbolj prizadeta šola in tako so otroci na začasnih "počitnicah".

Vsa bližnja in daljna naselja okoli Tolminske občine dajejo dokaj žalostno podobo. Prebivalci teh območij so se začasno preselili v avtomobilске prikolice ali šotore.

Na štabu za civilno zaščito so nam povedali, da imajo največ problemov z vodo in električno energijo. Naših svetilk so se zelo razveselili, saj bodo tako vsaj deloma rešili problem nujne razsvetljave po šotorih in avtomobilskih hišicah. Za izkazano pomoč so tovarni Zmaj zelo hvaležni. Težave laže prenašajo, saj vedo, da jim pomagajo vsi delovni ljudje Slovenije in Jugoslavije.

Ogledali smo si Kobarid, kjer je slika še bolj tragična. Potresa ni preživelo vsaj 70 odstotkov stavb, tako da je skoraj celoten Kobarid v avtohišicah in šotorih. Predvsem so zaskrbljujoči novi potresni

sunki, ki že tako močno poškodovano mesto spravljajo v še slabši položaj. Na zunanjih delih hiš se vidijo velike razpoke, še slabša je slika, ko si ogledamo notranjost zgradb. Pred nami zazijajo velike razpoke v stenah in stropih. Potlehi je na kupe odkrušenega ometa in marsikatera vrata je nemogoče odpreti. Iz sten štrlijo deli vodovodne in električne napeljave, ki nemo spominjajo na potresne sunke. Stanovanjski prostori so izpraznjeni in iz njih je odnešeno vse pohištvo in drobni inventar. Nekateri se še vedno izseljujejo in rešujejo, kar se rešiti pač še da. Kobarid kaže žalostno podobo in vso tragiko potresa. Večina prebivalcev se je že izselila in nastanila v šotore, ki so jih pripeljale delovne organizacije in občani. Samo tu in tam se sliši obupno tuljenje osamljenega psa, tih pogovor ali škripanje koles, ki prevažajo imetje ljudi.

Trgovine, pošte in lokali so zaprti. Le tu in tam se sliši pritažen šepet ali jok prestrašenih otrok. Ljudje se z žalostjo v obeh ozirajo po svojih domovih. Pignotova Rada iz Kobarida nam je pokazala in opisala noč v kateri je bil potres in svojo napol podrto domačijo, ki sodi med stare hiše, ki so še ohranile tipične lastnosti beneške hiše. "Kako je pokalo. Vsa zemlja se je premikala. Nismo vedeli kaj naj storimo! Bili smo nemočni. Ne veste, kaj se nam je zgodilo!" Zalile so jo solze. S strahom v obeh je nadeljevala: "Stanovala sem v tej hiši, ki je tipičen primer

stare beneške hiše. Lansko leto jo je brat popravil in bili smo srečni. Imeli smo lep dom, ki je ohranil vse svoje prejšnje značilnosti. Sedaj pa to!" Na hiši Pignotove Rade je napis: "Neuporaben" in takih hiš je v Kobaridu in naseljih okoli njega veliko. Na stadion, kjer je glavno šotorišče, se je preselilo veliko družin iz prizadetih hiš Kobarida. Na prvi pogled je vse normalno, ko pa se pričneš pogovarjati z ljudmi začutiš v njihovem glasu obup in grozo, ki jih spremlja na vsakem koraku.

V prizadetih krajih ni več nikogar, ki ne bi bil deležen vsaj najnujnejše pomoči, saj so se prebivalci krajevnih skupnosti takoj organizirali in skupaj z rdečim križem Slovenije, JLA, Zvezo socialistične mladine, Zvezo tabornikov, organizirane milice in drugimi dejavniki učinkovito, hitro in sproti reševali najnovejše probleme.

Prvo skrb so namenili vsem ranjencem, osterelim in otrokom, ki so jih razmestili v avto prikolice in šotore, nekatere pa v nove in nepoškodovane stavbe.

Zavedajo se, da morajo še bolj učinkovito in temeljito reševati nastale pereče probleme. V veliko pomoč pa jim je solidarnostna pomoč celotne Jugoslovanske družbene skupnosti. K temu pa je svoj delež prispevala tudi tovarna Zmaj.

Petavs Maks

Tresla se je zemlja

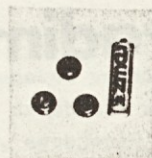
Izredno močan potresni sunek 5. stopnje po Mercallijevi in 6. stopnje po Richterjevi lestvici je 6. maja ob 20. uri, 59 minut in 24 sekund zamajal tla tudi v Ljubljani. O tej katastrofi, ki je zajela predvsem Furlanijo - Julijsko krajino in povzročila obilo škode tudi v naši severozahodni Sloveniji, smo bili podrobneje obveščeni preko javnih občil.

V Zmaju pa se je v tem času polagoma iztekala popoldanska izmena in zanimalo nas je, kako se je zatreslo v naši tovarni.

Potresnega sunka v tolikšni meri, kot ljudje v stanovanjih, predvsem v stolpnica, v proizvodnji niso občutili, vendar so zaznali dovolj močno nihanje in tresljaje v takšni obliki, da so potres zaznali. Vedeti je namreč treba, da se nekateri prostori pri nas tresejo že takrat, kadar mimo vozi težka vlakovna kompozicija, saj Zmaj stoji v neposredni bližini železniških tirov.

Kes pa je, da so na dvorišču parkirani avtomobili precej "zaplavali", stroji, predvsem paperlined, ki so dolgi, so rahlo vzvalovili. V kleti, kjer teži stroji z velikim številom udarcev na minuto oblikujejo cinkove čaše in povzročajo vibracije, nismo občutili potresa, je povedal izmenovodja Mohorko Veno, ki je v tem času stal s strojnikom ob stroju, pač pa so ga kljub temu občutile delavke, ki ob teh strojih delajo. Ob koncu je še dodal, da ni bilo posebnega vznemirjenja in so delavci normalno nadaljevali oziroma zaključevali z delom v popoldanski izmeni. My

na pragu novih baterij

MR 9 - NOVE BATERIJE TOVARNE ZMAJ

Na letošnjem zagrebškem spomladanskem velesejmu je tovarna baterij Zmaj prvič razstavila baterije elektrokemičnega sistema: živosrebrov oksid / alkalni elektrolit / cink, izdelane v naši tovarni. Te baterije, ki jih v svetu na kratko imenujejo kar "živosrebrne baterije", imajo nekatere odlične elektrofizikalne lastnosti. Med posebno odlične lastnosti pa štejemo visoko gostoto energije, skoraj konstantno napetost baterije med uporabo in dolgo lastno življenjsko dobo.

Baterije tega sistema se ločijo od drugih sistemov tudi po zelo karakteristični nazivni napetosti, ki znaša 1,35 V, mednarodni predpisi pa določajo, da odprta napetost baterij ne sme presegati vrednosti 1,37 V. Tako ozke tolerančne meje so zahtevnejše zastavljene zato, ker so te baterije namenjene za naprave, ki za svoje delovanje potrebujejo posebno konstantno napetost napajanja.

Nova baterija, ki smo jo raz-

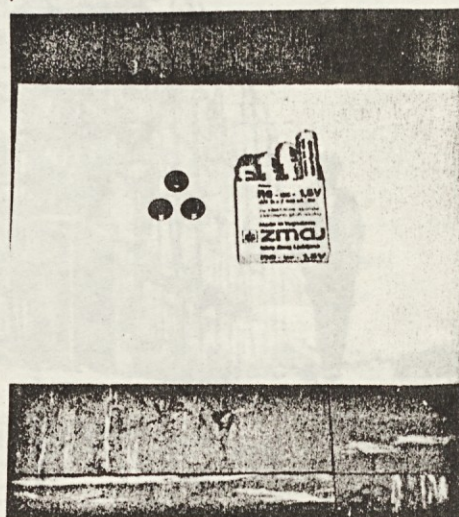
stavili na velesejmu ima obliko gumba, označena pa je z

oznako MR 9, kar je v skladu z mednarodno predpisano oznako te baterije. Baterije MR 9 ekvivalent za baterije PX 625, uporablja pa se v novejših fotoaparatih z avtomatičnimi svetlomeri, v slušnih aparatih, žepnih kalkulatorjih in raznih drugih profesionalnih in polprofesionalnih napravah. Razen tega se baterije tega sistema, vendar še manjše dimenzije kot MR 9, uporabljajo tudi v najnovejših ročnih digitalnih urah. Ura s tako baterijo lahko meri čas leto dni in celo več.

Nove živosrebrne baterije predstavljajo za tovarno in razvojni oddelk velik uspeh. Naša prizadevanja za usvajanje baterij novih elektrokemičnih sistemov povečujejo naš ugled pri kupcih, nam pa dajejo nove perspektive za prihodnost.

B. Mihelčič

"Živosrebrne" baterije, nov uspeh Zmaja oziroma razvojnega sektorja. Velikost teh baterij na sliki lahko primerjate z velikostjo baterij R6.

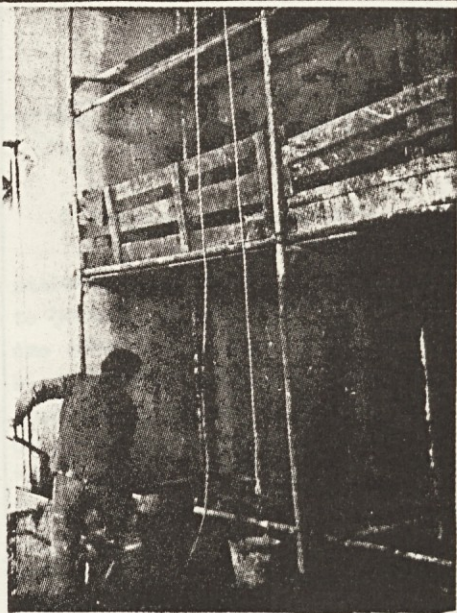
gradimo objekt zmaja

Že takoj po prvomajskih praznikih sem obiskal naše gradbišče v Stegnah, ker verjetno nas vse zanima, kako potekajo dela in kako napredujemo z novogradnjo.

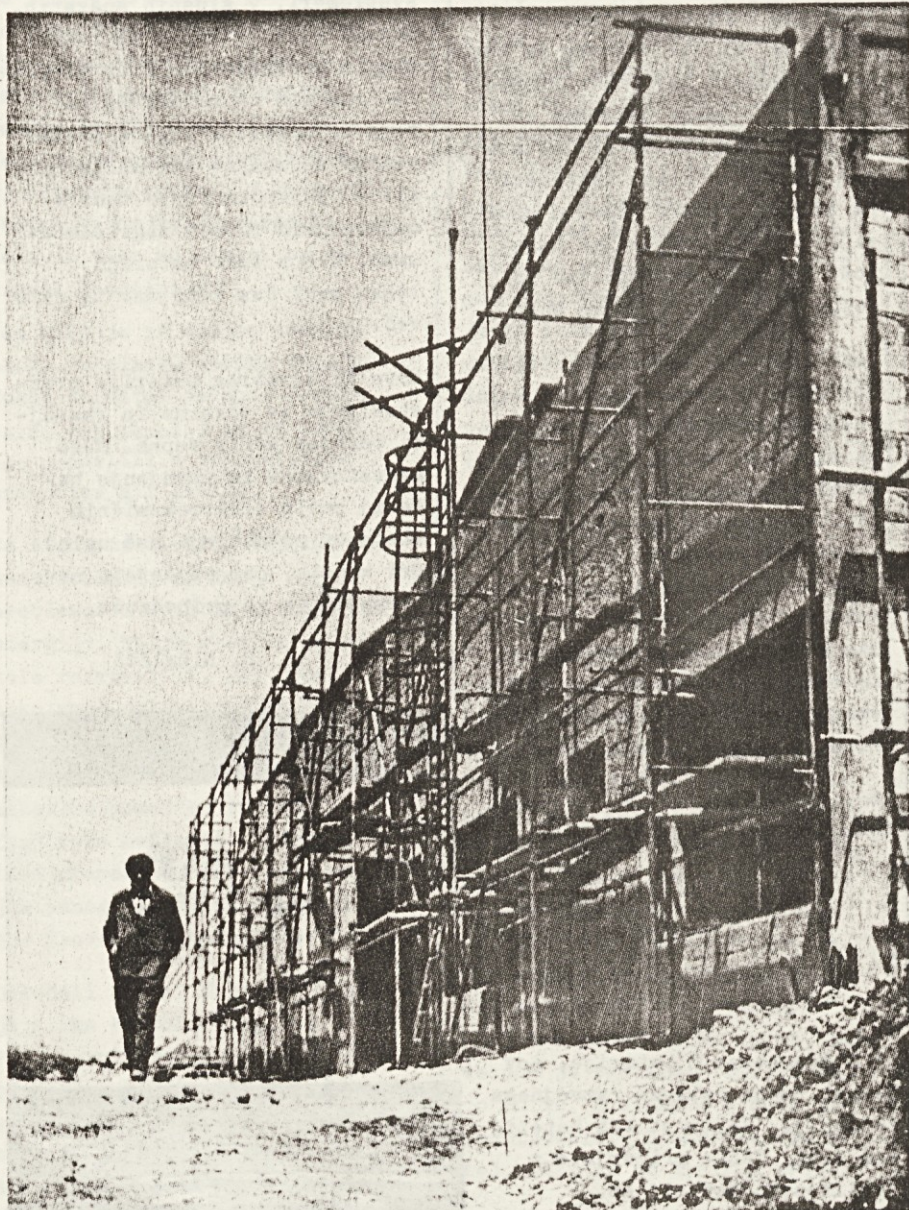
Še predno je moč priti do zgradbe, nas preseneti sedem metrov globok jarek, v katerega delavci Tehnike polagajo cevi kot odto-

čni kanal. V tistih dneh bi moralo biti že skoraj gotovo, vendar smo naleteli na trdi konglomerat, je povedal delovodja Viktor Jovanovič, ki je zamenjal dosedanjšega delovodjo Karla Feliksa, ki je odšel na drugo gradbišče v Poreč.

Trdi konglomerat se je pojavil

Delavci TEHNIKE pri ometavanju stene

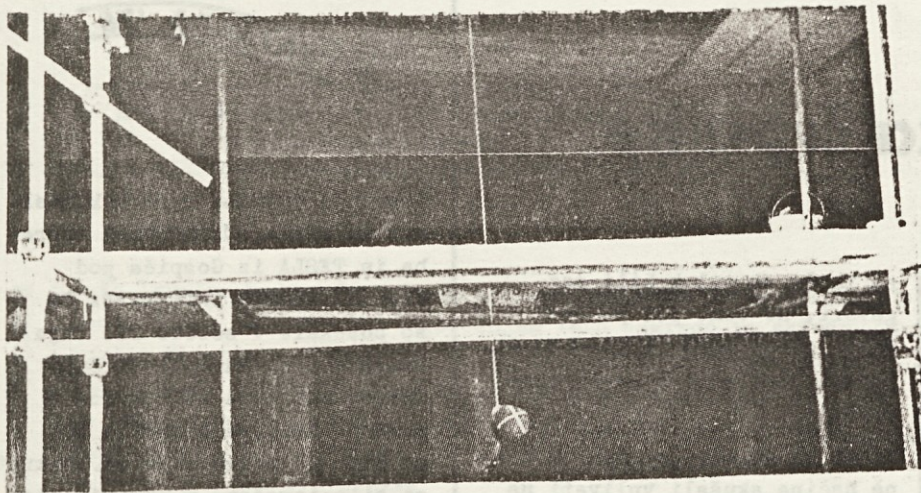

v dolžini dvajsetih metrov in debelini dveh metrov, za kar je bilo treba uporabljati kompresorje, to pa je dela časovno nekoliko zavleklo, vendar bo priključek na objekt kmalu končan. Saj sem pri tem izkopu videl precej sodobne mehanizacije in ker je delovodja Jovanovič ljubitelj težkih strojev - kot je sam dejal, delo hitreje napreduje, saj nakladalec z enkratnim zajemom naloži tri kubike zemlje.

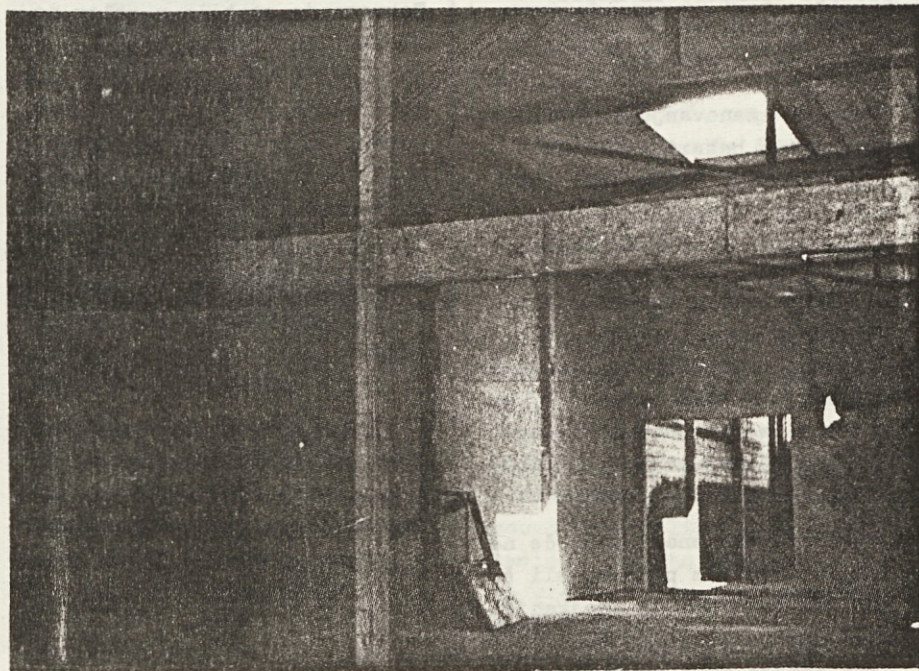
Na objektu sem videl že montirana kovinska vrata ter vzdane okvirje v okenskih odprtinah.

Okna so sicer že v delavnicah gotova, vendar jih bodo vzdali potem, ko bodo stene dokončno ometane s finim ometom. Ta dela so se 5. maja že opravljala in skoraj bodo začeli s pleskarskimi deli, saj so tudi pregradne stene že ometane z grobim in finim ometom.

Objekt Zmaja v Stegnah iz "krtove" perspektive

Ometavanje stene v prostoru skladiščne pisarne

Skozi svetlobne odprtine prodirajo sončni žarki v notranjost skladiščnih prostorov

Na tleh je bilo videti že podložni beton, debel lo centimetrov, položen na gramoz. Na to bo položena 5 centimetrska plast stiropora kot izolacija, nato pa pride še katranska izolacija, lepenka in še lo centimetrska plast betona. Predvideva se, da bo talna izolacija zelo dobra.

Streha na notranji strani bo vidna, torej takšna kot je zdaj. Na strehi pa se opravljajo še kleparska dela predvsem

na robovih ob zaključku fasade, torej zaščita proti dežju tako, kot se običajno dela na vseh tovrstnih objektih.

Celotna izolacijska plast na strehi še ni gotova predvsem zaradi deževnih dni pred prvim majem. Ob svetlobnih odprtinah na strehi pa delavci že montirajo podstavke za pleksi steklo, ki bo v celoti predstavlja svetlobne kupole.

My

Ključni stanovanj '76

V lanskem jesenskem natečaju za pridobitev družbenih najemnih stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu so se pri nas prijavi naslednji delavci:

Peretič Julijana

Pantič Andja

Stefanovič Ikonija

Korlat Djula

Bremec Marija-Danica

Krstič Pantelije

Osolnik Silva

Markovič Milica

Mesič Jožica

Hranič Marija

in mlade družine:

Podržaj Alenka

Žnidaršič Danica.

Za mlade družine je tovarna dala jamstvo, da jim bo pomagala rešiti stanovanjsko vprašanje v toku 6 let.

Na natečaju so uspeli:

Peretič Julijana

Korlat Djula

Markovič Milica

Mesič Jožica

Hranič Marija.

Predlansko leto pa so na natečaju uspeli naslednji delavci:

Vargek Kati

Kočiš Marija

Merklin Gizela

Hasanagič Seveda

Rakuša Marija

Češnovar Pavle

Djurič Anka.

Nekateri od teh delavcev so se že vselili v nova stanovanja.

S.O.B.

o baterijah za črpalke

Stanovanjska prikolica ADRIA, različnih velikosti, izdelek Industrije motornih vozil iz Novega mesta postaja čedalje bolj popularna, saj s svojo celotno komfortno opremo zadostuje potrebam kot vikend hiša, še najbolj pa v letnem času za kampiranje. Vsako leto več jih vidimo ob Jadranski obali, kjer so poleg zasebnikov tudi lastniki razne delovne organizacije. V njih se izmenjavajo družine vsakih sedem ali deset dni, pač po razporedu prijav in zainteresiranosti delavcev.

Ne mislim na tem mestu obravnavati ali sprožiti zainteresiranost za nakup stanovanjske prikolice, ki bi sicer res bila primerna za Bašanijo, saj že nekaj let zapored najemamo sobe od privatnika, pač pa bi opozoril na naslednji problem.

Poleg vsega ostalega je v notranjosti prikolice montirana vodovodna napeljava z električno črpalco oz. tlačilko na 12 voltno enosmerno električno napetost. Zato je potrebna električna energija iz avtomobilskega akumulatorja, ali pa se z nakupom transformatorja in usmernika priključi na napetost 220 voltov, če električna napeljava oz. priključki obstajajo na mestu postavitve prikolice.

Običajno pa se za pogon črpalke uporablja 12 voltna baterija.

Po tej strani bi moralo obstajati sodelovanje med ZMAJEM in IMV Novo mesto. Kako daleč

so in če so sploh bili razgovori, ne vem, pač pa sem neke vzorce takšnih 12 voltnih baterij zasledil v našem razvoju.

Ni še daleč čas, ko smo na razne načine skušali vplivati na tržišče s povečano prodajo baterij zavedajoč se, da večja prodaja aparatov in naprav na baterijski poton povečuje tudi prodajo baterij.

Lastniki stanovanjskih prikolic 12 voltnih baterij na trgu ne morejo kupiti, ker jih enostavno ni. V tem pa to razmišljanje zadeva v srž problema.

Le zakaj iskati po trgovinah 12 voltne baterije, če jih nihče ne dela. Najbolj enostavno je nabaviti 8 baterij R 20 (velike amerikanke) ki vezane v serijo (plus-minus-plus itd) dajo električno napetost. To

je sicer zelo enostavno, če ne bi pri vsem tem potrebovali še spajala in drugo za spajkanje žice pri povezovanju baterij. Zato odpade tudi ta možna rešitev.

Edini izhod pri vsem tem je, da se izdelovalca baterij in stanovanjskih prikolic dogovorita oz. v soglasju najdeta možnost montiranja plastičnega ležišča - škatlice, v kateri so kontakti že originalno povezani tako, da se baterije enostavno vstavijo, kot je to običajno pri transistorskih sprejemnikih in drugod.

Na ta način ne bi nihče iskal eno baterijo z 12 volti

Letošnje športne igre tekmovalcev iz ZMAJA, CROATIE iz Zagreba in TESLA iz Gospiča pod skupnim imenom BATERIJADA 76 so potekale v soboto 22. maja letos v Šentvidu pri Stični zaradi obeležja 20 letnice obstoja Zmajevega obrata in so bile že sedme zapored. Tokrat so bile izvedene v organizaciji športnikov Zmaja, ki je bil obenem tudi gostitelj.

Tekmovanja so bila v malem nogometu, šahu, kegljanju in streljanju za moške in ženske. V ta namen je šola v Šentvidu, katere pokrovitelj je tovarna Zmaj, nudila ustrezne prostore in igrišče, le tekmovalje v kegljanju je bilo v Grosupljem

Zaključek prireditve s podelitvijo pokalov in priznanj najboljšim ekipam in posameznikom je bil v gostišču v Štorovjah.

Ker je bila redakcija našega glasila v času tekmovanja že zaključena, bomo v prihodnji številki objavili daljši zapis o letošnji Baterijadi in rezultatih tekmovanja.

My

Organizatorji letošnje BATERIJADE SE PRIPOROČAJO ZA OBISK NAVIJAČEV. Lepo bi bilo, da čim več sodelavcev Zmaja prisostvuje tekmovanjem in bodri naše športnike. VABLJENI !!!

napetosti, temveč bi kupil 8 baterij R 20, ki jih je moč dobiti že skoraj v vsakem kiosku.

My

**RAZGOVOR Z JOŽETOM LAVRINOM, NAGRAJENCEM
IZ SKLADA BORISA KIDRIČA**

Jože Lavrin, vodja razvojnega sektorja v Zmaju je za svoje inovacijsko delo prejel v letošnjem letu nagrado iz sklada Borisa Kidriča, o čemer smo že brali tudi v dnevnem časopisu. Zaradi podelitve tega priznanja nismo z njim posebej za naše glasilo pripravili razgovora, pač pa ga ponatiskujemo iz časopisa ISKRA št. 19 z dne 8. maja in ki ga je pripravil Stane Fleischman.

NEPROPUSTNE BATERIJE

Vaš prispevek k izboljšanju lastnosti baterij je razveselil marsikoga, ki so mu izrabljene baterije uničile aparat. Za kaj pravzaprav gre pri tem?

Verjetno ni nikogar, ki si v svojem življenju še ne bi srečal z neprijetnimi stranmi sicer tako praktične zadevice kot so baterije. Majhna stvarca, ki jo vložiš v tranzistor-ski sprejemnik, magnetofon, zadnje čase celo v televizij-ski sprejemnik. Do sem je vse res več ali manj v redu, težave se navadno pričnejo, ko se bateriji dobesedno prične iztekati življenska doba. Skoraj nemogoče je opaziti vsaj pravočasno, kdaj prične elektrolit iztekati. Ko pa enkrat prične, je že prepozno. Agresivne sestavine prično kemično učinkovati na notranjost aparata. In

potem? Draga in trnova pot do strokovnjaka, ki bo vse skupaj popravil. To je posebno kočljivo zato, ker so aparati vse dražji, popolnejši in že najmanjša škoda lahko stane celo premoženje.

Zdi se mi, da še nikjer v svetu niso uspeli odpraviti te pomanjkljivosti. Vsaj na področjih suhih Leclanchejevih členov ne. Je vam to uspelo?

Poskušali so že vsepovsod, predvsem z uporabljanjem in snovanjem različnih mehanskih načinov. Vse to so dragi in precej neuspešni poskusi. Moja izboljšava je v bistvu neke vrste Kolumbovo jajce.

Večina dobrih odkritij je preprostih - vsepovsod jih vidiš, pa vendar ne veš, kako bi jih pametno obrnil, da bi nečemu služile!

Zdi se mi, da bi lahko še nekaj dodal, ni vse v tem, kako jih opaziš, gre za to, da se do rešitve lahko prebiješ na več načinov. Rezultat je največkrat isti, cene pa se vrtoglavo razlikujejo. Dober izum - kadar gre za izboljšavo proizvodnega procesa - je tisti, ki je poceni in učinkovit. Prav to je tisto

bistvo, ki omogoči presoditi avtorja v pravi luči.

Ste se vi tega zavedali, ko ste snovali svoj prispevek?

To sem imel vseskozi pred očmi. Negre samo za delo, za katerega sem dobil priznanje, to mi je bilo vodilo tudi pri prejšnjih prizadevanjih. Nagrajeni postopek je trenutno res najboljši - realizacija je potekala hitro z malenkostnimi stroški, in to predvsem zato, ker je prilagojena proizvodnji, obstoječi tehnologiji.

V čem pa je bistvena novost?

Rešitev, ki sem si jo zamislil, je izvirna. Tokovod med pozitivnim in negativnim polom baterije poveženo s plaščem baterije in zvarimo z ultra zvokom. To daje možnost velikoserijske proizvodnje in zagotavlja popolno nepropustnost člena. Po tem principu izdelujemo zaenkrat lo % celotne proizvodnje in sicer baterije z oznako SUPER. V prihodnosti bomo proizvodnjo razširili najmanj do 50 %. Cena je res nekoliko višja, vendar primerjamo slabšo in boljšo kvaliteto.

Kidričevo priznanje podeljujejo najboljšim. Kaj pomeni vam?

Več kot vse drugo, priznanje in spodbudo za delo vnaprej. Na mojem področju je še precej stvari, ki jih bo treba narediti. Prav izdelovanje nepropustnih baterij dopušča precej možnosti za pocenitev - le-ta pa je neizogibno povezana z delom inovatorjev. Pri nas vlaga za podobne dejavnosti veliko razumevanje, ni rivalstva kot ga srečujejo izumitelji marsikje - to pa je velika prednost ne le za nas, temveč za celotni kolektiv!

bolezen našega časa

Namen člankov, ki bodo izhajali tekom vsega leta v našem glasilu je zdravstvena vzgoja vseh nas v boju proti raku. Boj proti raku pomeni izkoristiti vsa sodobna dognanja medicinskih znanosti na področju preprečevanja, odkrivanja, ugotavljanja in rehabilitacije ter druge oskrbe rakavih bolnikov. Namen teh prizadevanj je znižati število zbolelih, zvišati število ozdravelih, da bi bolnike, bodisi ozdravljene ali začasno ozdravljene čimbolj uspešno rehabilitirali telesno, duševno in socialno ter zagotovili bolnikom z napredovalno boleznijo ustrezno medicinsko oskrbo in vso potrebno nego.

Da bi bil boj proti raku uspešen na vseh naštetih področjih sta sodelovanje in pomoč ljudi zdravstveni službi nujno potrebni. To se doseže le z ustrezno zdravstveno vzgojo prebivalstva, da bodo ljudje razumeli značaj raka, ko bodo vedeli, kako in na kakšen način se ga je moč obvarovati, da bodo vedeli, da je bolezen v večini primerov moč ozdraviti, če je zgodaj odkrita in zdravljena, ter da je moč preprečiti ali olajšati posledice.

Doc.dr.sc.dr.Stojan Hlaviček,
ginekolog

RAK NA MATERNICI

Več kot 90 odstotkov bolnic z začetno obliko bolezni lahko popolnoma ozdravi.

Pri ženskah se pojavlja rak najpogosteje na spolovilih in na dojkah, takoj za tem pa na želodcu. Letno zbolijo v Sloveniji okrog 300 žensk za rakom na maternici. V skoraj 80 odstotkih prizadene rak na ženskih spolovilih ali vratu maternice, kjer je sploh najpogostejši, ali pa telo maternice. Na vratu maternice se navadno pojavlja v dobi rodnosti, to je v dobi, ko ima ženska še svoje perilo, na telesu maternice pa največkrat v dobi mene ali pa še kasneje.

Pravi vzroki za nastanek raka na vratu in telesu maternice

nam še niso znani. Vemo pa, da židinke in muslimanke redkeje obolevajo za rakom na vratu maternice kot ženske drugih veroizpovedi. To pripisujejo obrezovanju spolnega uda pri moških in spolni higieni, ki jo morajo ženske in moški izpolnjevati pred spolnim občevanjem in po njem. Zdravniki raznih specialnih vej medicine se trudijo, da bi s svojimi znanstveno raziskovalnimi študijami čimprej odkrili vzročne rakavih obolenj. Tehnični napredek in ogromno število znanstvenikov ter tehnikov ob sočasni neprecenljivi finančni podpori je rodilo sen človeštva, da bi se človek lahko sprehodil po luni. Zato tudi pri rakavih obolenjih lahko upamo na skorajšnji uspeh.

Ženska, ki skrbi za svojo spolno higieno, lahko že zgodaj opazi bolezenske spremembe. To so izcedki iz nož-

nice, nepravilnosti pri mesečnem perilu, bolečine pri občevanju ali pa krvavkasti izcedki po občevanjih. V takih primerih se morajo ženske takoj pogovoriti o svojih opažanjih z zdravnikom, najbolje kar s specialistom za ženske bolezni. Nujno je, da bi bila vsaka ženska toliko zdravstveno prosvetljena, da bi že od osemnajstega leta dalje hodila vsaj enkrat letno na ginekološki pregled. Strah pred ginekološkim pregledom je že marsikatero žensko stal življenje, ker je tako zamudila pravočasni začetek zdravljenja.

Ženske lahko prihajajo danes pri nas v ginekološke ambulante oziroma k specialistu ginekologu brez posebne napotnice. Tako se lahko pogovorijo z ginekologom o vseh svojih težavah in opažanjih morebitnih bolezenskih znamenj. Z ginekološkim pregledom, ki sledi takemu pogovoru, skušamo ugotoviti lego in velikost posameznih ženskih spolovil. Nato pregledamo še s tako imenovanim zrcalom vso nožnico in maternični vrat. S posebno optično povečevalno napravo, ki ji pravimo kolposkop, lahko na sluznici nožnice in materničnega vratu pregledamo normalno sluznico in lahko odkrijemo morebitne druge bolezenske spremembe. Pri tem pregledu vzamemo bris iz nožnice, da z mikroskopom poiščemo morebitne bakterije. Poseben bris pa napravimo iz materničnega vratu in kanala ter njegov razmaz preiščemo z mikroskopom, da bi po odlučenih celicah ugotovili, ali gre za morebitne sumljive predrakave ali rakave celične spremembe na vratu ali telesu maternice. Če odkrijemo sumljive spremembe, bolnico takoj pokličemo na ponoven pregled. Vse te preiskave so neboleče; že zaradi tega je strah pred njimi neutemeljen.

Če pri mikroskopskem pregledu brisa ugotovimo spremembe, ki že močno kažejo, da gre za raka potem napotimo tako bolnico v bolnišnico, kjer z zahtevnejšimi pregledi lahko potrdijo ali pa ovržejo sum raka. Potrditev domneve pa še ne pomeni, da je taka bolnica že zapisana smrti. Več kot 90 odstotkov bolnic z začetno obliko raka na vratu ali telesu maternice z današnjimi vrstami zdravljenja lahko popolnoma ozdravimo. Čim prej odkrijemo predrakave spremembe ali začetnega raka, tem lažje in uspešneje jih zdravimo in ozdravimo.

Žal, pa mnoge ženske pridejo prvič na ginekološki pregled šele, ko je rak že močno napredoval. Vedno znova ugotavljamo, da je bil razlog odlašanja strah in sram pred ginekološkim pregledom in pa verljivo upanje, da bodo izcedki in druge nepravilnosti - znanilci raka sami po sebi minili. Tako so zamujeni meseci in hkrati tudi možnosti za uspešno zdravljenje.

Raka na maternici zdravimo predvsem z operacijo ali pa z obsevanjem. Kakšno zdravljenje bomo izbrali, je odvisno od starosti, obsežnosti samega rakavega procesa in pa seveda tudi od stanja drugih organov, kot so srce, pljuča itd. Vrsto zdravljenja izberejo zdravniki specialisti, ki se predvsem ukvarjajo z zdravljenjem raka na ženskih spolovilih.

V Sloveniji smo zelo napredovali v odkrivanju zgodnjega raka na maternici. Uspehi niso izostali. Vse več žensk prihaja redno na polletne ali vsaj na letne ponovne preglede v ginekološke ambulate. V zadnjih dveh letih že opažamo, da je manj novih primerov raka na vratu maternice. To vsekar lahko pripišemo odkrivanju in zdravljenju začetnih

bolezenskih sprememb na vratu maternice, ki bi se kasneje zanesljivo sprevrglo v raka. Vendar pa še vse premalo žensk prihaja na redne ginekološke preglede! Mnoge pridejo šele takrat, ko jih k temu prisilijo bolečine ali nepravilne močne krvavitve. Uspeh zdravljenja v takih primerih, ko je bolezen že zelo napredovala, pa je veliko slabši. Ženske, ki so umrle za rakom na maternici, so si, žal velikokrat same ukrojile svojo usodo, največkrat

prav zaradi odlašanja s pregledom.

Zdravljenje ni važno le za žensko samo, temveč tudi za njeno družino in otroke, ki jo v svoji nedoletnosti nujno potrebujejo. Ker je za uspešno zdravljenje raka nujno, da ga zgodaj spoznamo in čimprej ustrežno zdravimo, naj vsaka ženska skrbi za spolno higieno, se skrbno opazuje in hodi redno na ginekološke preglede!

Prihodnjič dalje

Naval na Bašanijo

V letošnjem letu beležimo v Zmaju nenavadno veliko zanimanje za letovanje v Bašaniji. Nedvomno tolikšno zainteresiranost pogojuje tudi sorazmerno nizka cena dnevne storitve, saj je celodnevni penzion na osebo le 60 dinarjev.

Do danes 10. maja 1976 se je za letovanje v Bašaniji prijavilo 70 delavcev v sezonskem času, prostih kapacitet pa je le za 48 delavcev - z družinami seveda. Zato se je pojavil velik problem, kako ustreči vsem željam in zadostiti potrebam letošnjega letovanja oziroma koriščenja letnega dopusta na morju. O tem problemu je razpravljala sindikalna organizacija in svet za medsebojna razmerja. Izoblikovana so bila naslednja stališča, da delavci, ki so že vrsto let zapored letovali v

Bašaniji, tokrat nimajo prednosti, pač pa bi koristili naš dom le v primeru prostih kapacitet, če bi se slučajno pojavile kasneje. Delavci pa, ki nimajo šoloobveznih otrok, gredo lahko na letovanje v pred in po sezoni. Isto velja za delavce, ki bi šli na preventivno letovanje in nimajo šoloobveznih otrok.

Vsekakor so takšna stališča bila izoblikovana prepozno in so povzročila precej negotovanja med zaposlenimi, ki so si letošnji dopust že splanirali, in ni možno najti rešitve po liniji zakonskega partnerja v drugi delovni organizaciji.

O tem bi veljalo za prihodnje leto razmišljati nekoliko preje!

My

Zmajevci na pohodu

V soboto 8. maja je bil 20. manifestativni "Pohod po poteh partizanske Ljubljane", na katerem je sodelovalo okrog 76.000 udeležencev. Te množične manifestacije ob nekdanji žici okupirane Ljubljane, po Aleji spominov in tovarištva se je udeležila tudi lo članska ekipa Zmaja in o tem je Bolte Metod pripravil naslednji zapis.

Prijav za pohod je bilo 28, toda na pot je odšla le lo članska ekipa, ki so jo sestavljali člani našega kolektiva in to na predlog mladinske organizacije ter osnovne organizacije sindikata. Bila je delovna sobota in zato je moralo priti do takšnega stališča ter sklepa, da gresta le dve ekipi. Zbrali smo se pred NAMO v sobotnem jutru ob 7. uri, nakar nas je odpeljal avtobus na startno mesto v Hrušici pri

Ljubljani. Tam je bilo zelo slovesno: pihalna godba, zastave in transparenti. Ob vsem tem pa množica mladih ljudi, vojakov, pionirjev in starejših ljudi, ki so se odpravljali na lo kilometrov dolgo pot.

Bili smo ponosni in srečni, da so minili časi, ko so narodi Jugoslavije s krvjo plačevali svobodo, katere sadove uživamo. Zdaj pa smo s svojo udeležbo na tem pohodu počastili spomin na tovarištvo med vojno in tiste čase, ko je bila bela Ljubljana še obdana z bodečo žico.

Prehodili smo dolgo pot, mimo številnih spomenikov in spominskih obeležij, ki pričajo o hrabrem boju malega naroda, proti ogromnemu nacističnemu stroju. Prevzemali so nas občutki hvaležnosti ter ponosa,

kajti naši starši so vodili neenak boj za pravično stvar in lepšo bodočnost. Nikoli ne bomo pozabili njihove žrtve, trpljenja, žalosti. Njihova borba pa se prenaša na nas, ki ustvarjamo resnične pogoje za obstoj in nadaljnji razvoj naše samoupravne socialistične družbe.

Vsak udeleženec pohoda okoli okupirane Ljubljane doživlja in sprejema vtise čisto po svoje, saj se nenehno porajajo na tako dolgi, toda lepi poti.

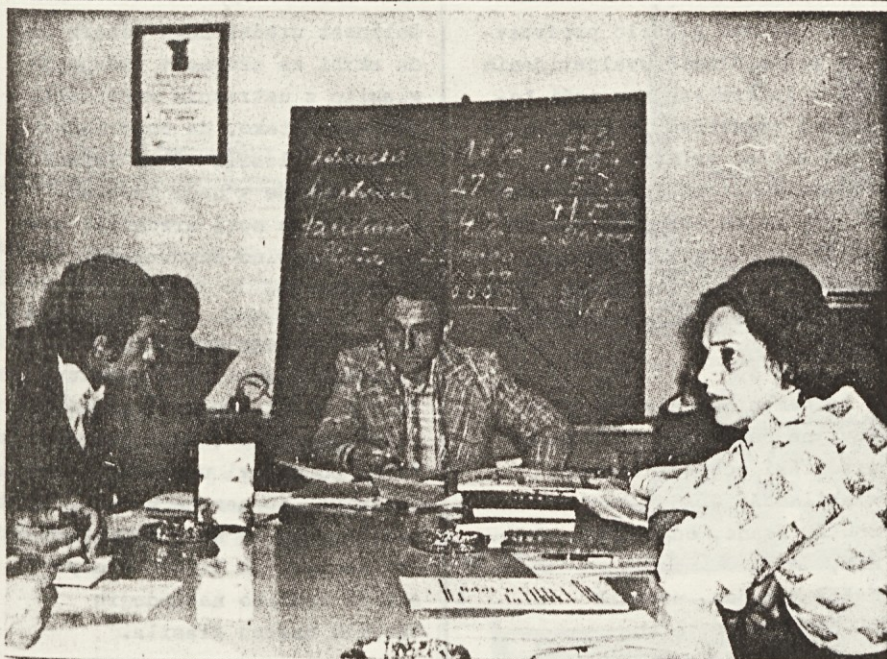
Bil je čudovit sončni dan. Za boljše razpoloženje so poskrbeli mladinci in mladinke 6. gimnazije Moste-Polje. Spremljala nas je harmonika in borbena pesem, ki se je vrstila ena za drugo. Dohitevale in prehitevale so nas skupine mladih z zastavami, prapori in veselo pesmijo na ustih. Pridružili smo se eni takšnih skupin, ter skupaj z njimi zapeli. V takem vzdušju prihajamo v praznično okrašeno Ljubljano, na Trg revolucije.

Želja gori v nas, naj bi se drugo leto udeležili v večjem številu člani našega kolektiva, saj je zelo pomembno in enkratno doživetje za vsakogar, da predstavlja tovarno "Zmaj" na tej zares lepi manifestaciji tovarištva in spominov ob žici okupirane Ljubljane.

M. Bolte

Od osemindvajset prijavljenih jih je šlo na pohod le deset. Žal, delovna sobota v Zmaju. Drugo leto pred 9. majem ne bi smela biti delovna sobota?!

Predsednik upravnega odbora Počitniške skupnosti ZATIŠJE Milan Vukašinovič vodi sejo, kateri kot člana iz tovarne ZMAJ prisostvujeta Meda Rom in Marijan Mayer.

Novice iz Bašanije

V ponedeljek 10. maja je v tovarni TIKI zasedal upravni odbor počitniške skupnosti "Zatišje". Na seji je bila v ospredju priprava na otvoritev sezone, nastavitve osebja in nabava novih osnovnih sredstev.

Dogovorili smo se, da zaradi dosedanjih prijav v posameznih delovnih organizacijah preamknemo datum otvoritve sezone na 5. junij, ker bodo prvi gostje začeli prihajati 11. junija. Do tega dne bodo končane vse ustrezne priprave, vključno z beljenjem sob, čiščenjem bojlerjev za vodo in še nekaj manjših opravil.

Upravni odbor je sklepal o nakupu pralnega stroja za 15 kilogramov enkratnega pranja v njih, o nakupu pomivalnega stroja za kuhinjo, pri čemer bi se nedvomno povečala tudi higiena ter o nakupu ozvočenja z ojačevalcem in radioaparatom z gramofonom.

Čeprav smo že pisali o nakupu avtomata za kuhanje expres kave, je upravni odbor to investicijo črtal iz programa, ker avtomat ne bi bil v uporabi vse leto in ga je po daljši prekinitvi izredno težko usposobiti.

To je le nekaj novic z razprave na seji, v katero sodi nenehna skrb članov upravnega odbora za čimboljše počutje gostov, ki bodo letošnji dopust preživljali v Savudriji.

My

postani

član

samopomoči

ali veste ?

Pisali smo že, da bo v Zmaju v tehnični delavnici do konca letošnjega leta izdelan stroj za montiranje baterij R 20, kot ga imamo že za baterije R 14, le da bo bolj izpopolnjen.

Kako poteka delo, oziroma kako daleč smo s pripravami, je na naše vprašanje odgovoril vodja razvojnega sektorja Jože Lavrin in poudaril, da je mapa s celotno dokumentacijo in načrti predana delavnici. Vodja tehnične delavnice Žagar in vodja službe vzdrževanja pa sta mi zatrdila, da je material nabavljen, da se posamezni kosi žagajo in pripravljajo za obdelavo. Ko boste prebirali tole številko glasila, bodo po vsej verjetnosti že stekla prva dela za montažni stroj.

Orodja za obrizgavanje polizdelkov so tudi že v obdelavi in verjetno bomo že v najkrajšem času videli delovanje strojev za obrizgavanje plastike na posamezne elemente.

V mesecu aprilu smo v Zmaju prevzeli še štiri nove avtomate za varjenje plastike z ultrazvokom. Dva bomo usposobili v najkrajšem času, postavljena sta že v oddelek montaže

poleg dveh obstoječih, enega smo poslali v šentvid za oddelek izdelave baterij 6 AF 22, četrtega pa bomo uporabili šele po preselitvi skladišča v Stegne, kar se bo verjetno zgodilo na jesen.

My

uredniški odbor

Nova ustavna ureditev in kongresni dokumenti opredeljujejo obveščanje kot eno temeljnih vprašanj nadaljnjega razvoja samoupravnih in še posebej delegatskih odnosov. Večja stopnja obveščenosti nedvomno daje večje možnosti učinkovitega sodelovanja v procesu samoupravnega odločanja. Pravočasna in ustrezna informiranost daje možnost vplivanja na predvidene odločitve in končno tudi možnost kontrole izvršitve akcij.

Naše interno glasilo predstavlja poleg drugih uveljavljenih oblik informiranja v naši temeljni organizaciji združenega dela kot so oglasne deske, informiranje na delovnih skupinah, sejah samoupravnih organov in slično, izredno pomembno vlogo pri obveščanju delavcev v pogojih samoupravljanja.

V ta namen je delavski svet tovarne baterij ZMAJ imenoval uredniški odbor internega glasila NAŠ GLAS v sestavi: SMOLIČ Franc, odgovorni urednik, MAYER Marijan, urednik KOCMAN Marija, član PETAVS Maks, član ŽEMVA Peter, član ALIBEGOVIČ Fadil, član.

Dolžnost uredniškega odbora je, da skrbi za ažurnost izdajanja glasila z ustreznim vsebinskim konceptom tako, da bodo informacije v glasilu odraz dejanskega stanja v naši tovarni. Predvsem pa novi uredniški odbor nosi polno odgovornost za takšno delo.

Bralcem našega glasila pa želimo, da aktivneje sodelujejo s člani uredniškega odbora v tem smislu, da izražajo želje po objavi ustrezne in zanimive, obenem pa seveda tudi to, da se krog dopisovalcev razširi, s čimer bi popestrili vsebino naslednjih števil našega glasila.

My

NAŠ ODNOS DO NARAVE

"DOMOVINA, SI ŠE KAKOR ZDRAVJE?"

Pri Založbi Borec je pravkar izšla knjiga Petra Likarja, ki nosi prav tak naslov, kot je naslov tega sestavka. S tem delom dobivamo Slovenci novo razširjeno in poglobljeno informacijo o našem okolju. Avtor, znani TV komentator Peter Likar, je po vsej Sloveniji zbral stotine primerov onesnaženja okolja, ki ponekod prerašča že v pravo katastrofo. V osnovi se je pretežno oslanjal na podatke naših in tujih raziskovalcev, ki se ukvarjajo s posameznimi področji, potem pa je okrog tega jedra nanizal žive primere, ki jih je ilustriral s pripovedovanjem prizadetih ljudi, družbenopolitičnih delavcev in z lastnimi opazovanji ter ugotovitvami.

Naravnost leksikografsko poznavanje problema, poznavanje ozadij, želja po izboljšanju ogroženega okolja, navajanje primerov, ko je bilo okolje rešeno pred onesnaževanjem, hkrati pa brezkompromisnost do nekaterih krivcev dajejo delu še poseben pečat. Knjiga je napisana s spretno roko novinarja in bralca pritegne, da je ne odloži, dokler je ne prebere. Mnogi med tistimi, ki so knjigo že prebrali, so jo poimenovali kar "kriminalna o našem okolju."

V takem okolju sta avtor in fotografski mojster ing. Marjan Smerke posnela marsikatero fotografijo. Knjiga je opremljena s približno 120 barvnimi in črno-belimi fotografijami, ki sam tekst več kot zgovorno dopolnjujejo.

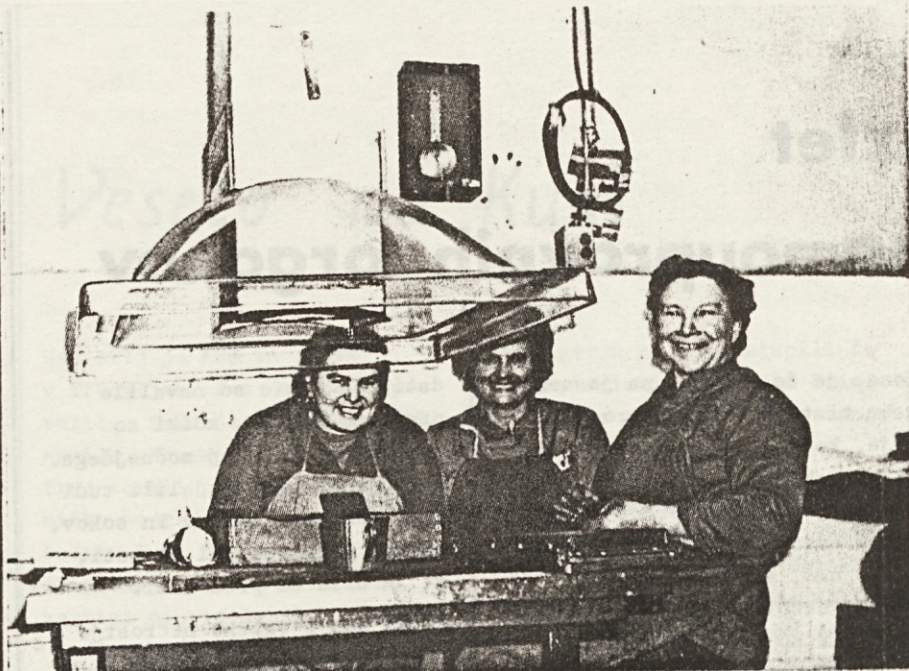
Avtor obravnava ogroženost zemlje, vode, krasa, gramoznic, živali, hrane - vsega, kar nas obdaja in na kar ljudje dostikrat še pomislimo ne, da je v nevarnosti. Vsi obravnavani problemi zadevajo Slovenijo. Avtor le poredko sega v druge republike ali na širša območja.

Knjigo bi moral imeti vsak občan, ki mu ni vseeno, kaj je sojeno našemu okolju, predvsem pa bi jo morali imeti tisti, ki se že po naravi svojega dela ukvarjajo ali pa bi se morali ukvarjati z bojem proti onesnaževanju okolja: delavci v industriji, delegati, delavci v organizacijah javne uprave in šol. Bolj ko se dviga življenjski nivo, bolj je ogroženo človekovo okolje, hkrati s tem pa raste tudi zavest občanov in skrb, da bi okolje

SESTAL SE JE UREDNIŠKI ODBOR

Dne 17. maja 76 so se sestali člani uredniškega odbora našega glasila NAŠ GLAS. Dogovorili so se o aktivnem delu pri oblikovanju vsebine za vsako številko. Saj, kot je bilo slišati, je do zdaj celotno breme ležalo na uredniku, kar je otežkočalo nujno popestritev vsebine in objavljanje aktualnih sestavkov

My

Štrus Marija, Gorišek Vida in Ihan Štefaniya so za trenutek prekinile z delom za skupni spominski posnetek v Šentvidu

vendarle zavarovali in ga ohranili.

Če ob vsem, kar nam to branje nudi, zanemarimo včerajšnji ali današnji dan, ta trenutek (čeprav tega enostavno ne moremo) in se ozremo malček naprej in se spet zamislimo nad vprašanjem okolja, ki je naš skupen problem, šele tedaj se prav zavemo, da nam v usodnih časih onesnaženo okolje ne bo zaveznik, temveč velik sovražnik. Prenekateri se še predobro spomnijo, ko so se morali odpovedati požirku vode na dolgem pohogu, ker je bila voda okužena. Strupi in odplake nam še bolj zmanjšujejo vire. Med NOB je bila umazanija šteta med sovražnike, posebej še, ker ni bilo dovolj zdravil. In kako bo jutri? Potrebne so nam čiste podzemske jame, gore, gozdovi, naravna zavetišča in skladišča. Zaledje je naš prostor gibanja in življenski vir v času miru in v času vojne.

O vsem tem in še mnogočem govoriti ta knjiga. Knjiga, ki je naša vest. Knjiga, ki nas uči. Knjiga, ki je vredna branja. Knjiga - za danes in za jutri. To je branje, ob katerem se šele prav

zavemo, kako daleč smo že zabredli in kaj nas šele čaka, če si ne bomo vsi skupaj še bolj prizadevali, da pride do streznitve v našem mišljenju in v povsem praktičnem delovanju.

Seveda pa to ni nobeno črnogledo pisanje. Avtor s pozornostjo opiše vsak pozitiven premik, ki ga je bilo moč zaslediti zadnja leta.

Uvod h knjigi "Domovina, si še kakor zdravje?" je napisal predsednik komiteja za varstvo okolja in podpredsednik izvršne-

ga sveta SR Slovenije dr. Avguštin Lah.

Knjigo naročite tako, da izpolnite objavljeno naročilnico, jo izrežete in nalepite na dopisnico, ki jo naslovite na naslov: ZALOŽBA BOREC, knjigotrški oddelek, 61000 Ljubljana, Miklošičeva 28/1

Cena: 250 dinarjev

Naročnino lahko poravnate v treh, dveh ali enem obroku. V sami naročilnici ustrezno obkrožite.

Nepreključno naročam/o/ ... izvoščov
DOMOVINA, SI ŠE KAKOR ZDRAVJE ?

naslov:
kraj:
ulica:
pošta:
zaposlen/a/:
.....
.....
.....
datum:
podpis:

ZALOŽBA BOREC
knjigotrški oddelek

61000 LJUBLJANA
Miklošičeva 28/I

izlet

samoupravnih organov

Sonce je že svetilo na jasnem nebu tisto sobotno jutro 8. maja, ko smo se samoupravitelji iz preteklega mandatnega obdobja odpravljali na izlet na Pohorje. Odhod avtobusa je bil planiran za 6. uro, vendar se je vse skupaj nekoliko zavleklo, ker vseh, ki so se prijavili še ni bilo na zbornem mestu, pa tudi sendviči za na dolgo pot niso bili pripravljeni.

Predno je avtobus krenil na pot smo se prešteli - 30 komadov v avtobusu in 2 ekstra v stoenki zadaj. Za izlet je bilo prijavljenih 49 članov, nekateri so udeležbo pravčasno odpovedali zaradi objektivnih zadržkov, nekaterim pa je še sedaj žal, da niso šli z nami, posebno še, ker je bila sobota delovna.

Naša prva postaja je bila v Trojanah za pol urice. Po kakšni dobroti sloviijo Trojanane ni treba posebej pove-

dati. Na krofe so navalile predvsem ženske, moški so se odločili za kaj močnejšega. V Trojanah smo razdelili tudi prvo rundo sendvičev in sokov, da kdo ne bi omagal na poti, ki je bila še pred nami.

Potem smo z veliko hitrostjo zdrveli proti Celju. Vozili smo se med nasadi hmelja v Savinjski dolini, naša vodička Malčka pa nam je o vsakem kraju ki smo ga pustili za seboj povedala kaj zanimivega iz zgodovine kraja in znamenitostih.

V Celju smo se sprehodili po mestu, ogledali znamenitosti, seveda pa tudi izložbe in jih primerjali z ljubljanskimi. Nekateri so se celo odpravili po nakupih, najbolj žejni pa smo zavili v Pivnico na vrček piva, pri tem pa smo se največ pogovarjali kar o potresu, ker je bila to takrat najbolj aktualna tema.

Avtobus naj bi odpeljal iz Celja proti Mariboru. No pa smo zopet ugotavljali, da bradonja Peter zamuja kot ponavadi, ko je končno prišel, se je opravičeval, da je iskal verigo za psa, pa je ni dobil. Sklenili smo, da ga bomo privezali, sklep pa ni bil realiziran.

Iz Celja smo neverjetno hitro prišli v Maribor. Avtobus je drvel po lepi cesti, nas pa je najbolj zanimalo, ali je taxi (lol) še za nami. Po krožni vožnji po Mariboru, ko smo si ogledovali znamenitosti mesta in iskali parkirni prostor, smo ugotavljali, da šofer stoenke le ni tak začetnik kot smo prej mislili, kajti dobro se nas je držal. Na obhod po Mariboru smo se seveda odpravili tudi peš.

Kaj so si posamezniki želeli ogledati ne vem, večina pa se nas je našla pri novem spomeniku sredi Maribora, ki je res nekaj posebnega. Iz Maribora smo se odpeljali na Mariborsko Pohorje in se ustavili pred Poštarskim domom (910 m nadmorske višine). Poštarski dom in njegova okolica sta res nekaj enkratnega. Nekaterim se je zdel celo "prefin" za Zmajevce. Kosilo je bilo okusno, postrežba dobra, po želji tudi "repete".

Po kosilu smo imeli prosto za ogled okolice. Najprej smo seveda napisali razglednice svojim domačim in sodelavcem z lepimi pozdravi. Večina jih je res odšla na ogled okolice, drugi so posedali okrog doma, saj je bilo vreme izredno lepo, razgled na širšo okolico pa še lepši. Najbolj zagreti pa so seveda našli svojo zabavo v plesu ob prijetni glasbi iz džuboksa. Vseskozi smo ugotavljali, da se je izleta udeležilo pre-

majhno število samoupravljalok, saj jih je bilo le 8.

S Pohorja smo odšli ob 18. uri v Ljubljano pa smo se vrnili nekaj po 20. uri.

Naše razpoloženje na izletu je bilo na višku, posebno še na poti nazaj. Peli smo in se smejali "vicem", ki sta nam

jih pravila vodička Malčka in Zadelov Peter. Precej je bilo hripavih od smeha, še več pa solznih od krohota. Da bi se na takšnem izletu pogovarjali o zadevah, ki se nanašajo na poslovanje tovarne, pa res ne morete pričakovati!

Na tem izletu smo se veselo razpoloženi naužili svežega zraka, ki nam ga je ure in ure primanjkovalo v zadimljeni sejni sobi na sestankih. Z zadovoljnimi smo se vrnili z izleta organiziranega za samoupravljalce, saj je to lepo priznanje za naše delo v samoupravnih organih v preteklem mandatu.

M.K.

Veselo na Kum

Naš cilj je KUM in start v Trbovljah. Kot smo se dogovorili, tako je tudi bilo. 17. aprila, ko smo se ob 6. uri zjutraj zbrali pod uro pred železniško postajo. Bili smo še kar točni. Tudi če je prišel kateri pozneje, se na evidenčni kartici ni videlo nič rdečega.

Tokrat je bil naš vodja Miro Živic. Ko nas je vse preštel, je prišel do števila 32. Vsi smo bili zelo dobre volje in razpoloženi. Med nami je bilo tudi nekaj otrok, ki so se najbolj veselili vožnje z vlakom. Ob 6.30 smo se res odpeljali. V Zalogu sta se nam pridružila tudi Encijan in Janez, v Litiji pa smo veselo sprejeli še našega Nejca in njegovega sina Igorja. Na predzadnji postaji

v Zagorju pa sta vstopili še dve planinki Jožica in Brigita. Tako smo bili tik pred zadnjo postajo kompletni.

Ob 7.45 smo se pripeljali v zakajene in od cementa zaprašene Trbovlje. Ubogi Trboveljčani, le kakšna pljuča neki imajo? Prekoračili smo reko Savo in se na star planinski način predstavili eden drugemu, nato pa zagrizli v breg. Nekaj časa se je naša pot vzpenjala po ozki poti, nato pa se je razširila v zelo široko avtomobilsko cesto. Zelo nas je motilo, ker smo se morali med potjo umikati avtomobilom.

Med našim pohodom smo se ves čas do vasi Dobovec ozirali na visok trboveljski dimnik - najvišji v Evropi - in gledali, kdaj bomo prišli višje od njega. Po enourni hoji smo ga le pustili pod seboj, z njim pa tudi gost prah cementarne. Kmalu nas je pozdravilo sonce z oblaki in čudovita zasavska flora. V vasi Dobovec smo imeli prvi počitek in seveda tudi zajtrk. Najprej smo si s kačjo slino dezinficirali grlo od prahu, nato pa začeli prazniti prve predale v nahrbtniku. Ker smo čas predviden za to pot prehiteli, smo imeli zadosti časa za počitek in mirno smo se predali redkim sončnim žarkom in našim fotografom, ki jih je bilo kar precej.

Pot smo nadaljevali po gozdni poti. Po polurni hoji smo prišli do smučarske kočice Lontovž

/naslednja stran/

Sobota 8. maja letos. Izlet članov organov upravljanja iz pretekle mandatne dobe in obvezna polurna zamuda na startu.

na Kuma

pod Kumom (950 m). V prijaznem počitniškem domu smo se okrepčali z vročim čajem in domačo klobaso z zeljem. Tu smo od upravnika zvedeli, da je do vrha Kuma še pol ure hoje. Odšli smo naprej in med potjo naleteli na zaplate snega, kar je bilo v veliko veselje otrok, pa tudi nas ostalih. Začela se je prava vojna s snegom. Bombardiranja s snežnimi kepami, ker ni hotelo biti konec. Najtežje pa so se od snega poslovili otroci. Ali morali smo naprej. Malo višje nas je klical z zvonovi in vabil naš cilj KUM (1219 m).

Sprejel nas je lep sončen in še kar miren. Vsepovsod so cveteli visoki zvonček (kronce), trobentice in spomladanski žafran. Na vrhu Kuma stoji visok TV stolp, stara cerkev v kateri so maševali naši prosvetitelji

Primož Trubar in kasneje Simon Gregorčič v družbi Antona Aškerca. Zvonik te zanimive cerkve, ki je pod muzejskim varstvom stoji nekaj metrov stran. Naš vrh smo dosegli v treh urah. Rahlo utrujeni smo posedli okrog miz v prijetnem planinskem domu. Zopet smo se lotili naših dobrot. Sprememba je bila ta, da smo iz nahrbtnika zadaž preložili dobrote v nahrbtnik spredaj. Seveda pa je bilo obvezno štemplanje planinskih knjižic, transverzale in nakup kartic za pozdrave tistim, ki niso mogli z nami.

Iz Kuma smo imeli še kar lep razgled na Podkum, Svibno, Ostrež, Zagozd, Mrzlico in še nekatere vrhove za katere pa nismo vedeli imen.

Z vrha nas je pregnalo aprilsko grmenje (dežja pa nič) in spustili smo se po gozdni stezi in kmalu pridržali do vasi Mali Kum, od tu naprej pa po cesti do vasi Borovak, mimo lovske kočice do Podkuma in se ustavili pri zelo znani gostilni Pri Knezu. Tu smo si pogasili žejo in počakali še na ostale, ki so hodili počasneje in vsi sku-

paj odšli skozi vasi Jazme in Zastopje naprej do glavne ceste v Šklendrovec. Nato pa še eno uro hoda po prašni cesti ob mrzlem in čistem potočku Šklendrovec do Zagorja in na vlak za Ljubljano.

Brigita

V zadnji številki glasila smo že brali o letošnjih izletih v planine pod naslovom GRESTE Z NAMI. Tokrat še enkrat obveščamo, da gremo 29. maja na Golico, 5. junija na Stol in 19. junija na Snežnik.

BOSTE ŠLI Z NAMI ???

Pred razpravo

V skladu s programom aktivnosti sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij v zvezi z javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu je bil tudi v Zmaju formiran odbor za vodenje javne razprave in ki je zadolžen za tolmačenje osnutka zakona o združenem delu v naslednjem sestavu: Kovačič Dragomil, predsednik Glažar Jožica Hren Jože Jovanovič Milivoj Noe Rajko Rom Meda Petavs Maks Zaletel Peter. Občinski sindikalni svet je v ta namen organiziral krajši seminar v četrtek 13. maja, na katerem so se posamezniki seznanili s tolmačenjem osnutka zakona ter o vlogi in načinu vodenja javne razprave.

- Ur.

Dne 17. aprila veseli in zadovoljni na vrhu Kuma 1219 metrov visoko

Glasbena mladina &

Od glavnega odbora Glasbene mladine Slovenije s sedežem na Krekovem trgu 2 smo pred dnevi prejeli informacijo o dejavnosti organizacije Glasbene mladine Slovenije v našem glasilu z namenom, da seznanimo čim večji krog delovnih ljudi v tej organizaciji in njenih akcijah, ki so namenjene mladim iz vseh sredin.

— Ur.

Glasbena mladine Slovenije, kolektivni član ZSMS v okviru SZDL, je član ^huzičke omladine Jugoslavije in obenem član Mednarodne organizacije Glasbene mladine (FIJM). Glasbena mladina je družbeno in vzgojno izobraževalna organizacija, ki s svojo dejavnostjo prispeva k skupnemu razvoju kulture in socialističnih odnosov ter vpliva na estetsko in kulturno vzgojo mladih samoupravljalcev. Naloge Glasbene mladine so razvijati kulturno in še

posebno glasbeno življenje in ustvarjalnost mladih, ostriti moralno in umetniško presojo glasbenih in drugih del in se zavzemati za uresničevanje kulturnih želja in potreb svojih članov in okolja, v katerem živijo in delajo.

Glasbena mladina organizira kulturne in umetniške dejavnosti - animirane koncerte, srečanja, tekmovanja, festivale in podobne manifestacije, snuje klube, aktive, društva in ansamble. Poleg tega podpira izmenja-

vo izkušenj svojih članov v republiškem, medrepubliškem in mednarodnem okviru. V tem smislu organizira sodelovanje svojih članov v mednarodnem kampu v istrskem Grožnjanu in v inozemskih glasbenih kampih.

Glasbena mladina Slovenije ima lastno izdajateljsko dejavnost, v katere okvir sodi časopis "Glasbena mladina", ki izhaja že šesto leto in si je v tem času pridobil krog bralcev, ki pretega številko 14.000. To glasilo, ki izide šestkrat na leto, poroča o delu in uspehih organizacije Glasbene mladine, obvešča o dogodkih iz glasbenega življenja, zasleduje vidnejše zanimivosti glasbe pri nas in na tujem, prinaša podatke o glasbenih ustvarjalcih in poustvarjalcih, ocenjuje nove plošče in glasbene publikacije ter v obliki poročil, kritik in razmišljanj skuša mladim borcem pomagati k širši glasbeni razgledanosti in jih usmeriti h kritičnemu odnosu do glasbe.

Smola kurjega tatu

Šel je po cesti nepridiprav. Na hrbtu je tovoril vrečo in glej ga šmenta, obstal je pred miličnikom. Ta ga je srepo pogledal z očmi in pogledoval na vrečo.

"Našel sem jo, našel".
"Ja, ja, to je že lahko res, ampak roba je še topla", je z besedami tipal miličnik nepridiprava, ko je ta izvlekel iz vreče še tople kokoške.

Le odkod neki bi bile tu blizu Grosuplja, ki so še pred kratkim kokodakale na neki domačiji, si je morda mislil miličnik in začel

pozorneje ogledovati skoraj bele kokoši z umazanimi kremplji - umazanimi od nekega črnega prahu. Saj tod naokoli je narava čista, cestni prah pa je bel, siv.

Kot dober poznavalec svojega rajona oziroma občine je razmišljanje zaključil z ugotovitvijo, da so se kokoši pasle v bližini žmaja v Šentvidu pri Stični, saj črno umazani kremplji zadavljenih kokoši izdajajo od manganovega prahu umazano travo, po kateri so brskale za hrano. Tako so kure prispele na svoj

dom, njihov lastnik pa je naš delavec v Šentvidu Ložar, ki stanuje v neposredni bližini našega obrata.

To se je dogodilo v lanskem letu.

priznanje tratniku

Janez T R A T N I K

Tratnik Janez, strojnik pri avtomagregatu je 27. marca letos prejel pokal za 1. mesto v tekmovanju posameznikov v bowlingu v Ljubljani.

Vsekakor njegova športna dejavnost in odlični rezultati v tekmovanjih zaslužijo nekoliko pozornosti, ki jih velja za beležiti tudi v našem glasilu. Poznamo ga vsestransko angažiranega v športnih panogah od košarke, nogometa, streljanja in kegljanja in je skoraj nepogrešljiv v raznih tekmovanjih - tudi na Bateriadi. Sicer pa je kapetan moštva v roketnem klubu pri Olimpiji.

Za takšen uspeh, kot ga je za beležil v mesecu marcu je treba imeti dobršno mero tekmovalnega duha, pri katerem je potrebna solidna koncentracija in kot sam pravi, tudi ustrezno razpoloženje.

Našemu športniku Tratnik Janezu čestitamo ob prejemu pokala, ki ga bo doma postavil poleg ostalih dveh.

My

Športna aktivnost

V četrtek, 29. aprila pa je bilo nadaljevanje turnirja in to za posameznike. Prijavljeno je bilo 42 tekmovalcev, med njimi tudi trije Zmajevci: Bolta, Telban in Tratnik.

Po rezultatih od prejšnjega dne so bili vsi trije nosilci skupin, tako da jim ni bilo treba igrati v predtekmovanju. Pri žrebu so imeli vsi trije srečo. Še največjo pa Tratnik, ki je prišel v 3 kolo brez iger.

Telban je začel dobro in je do tretjega meta sigurno vodil. Potem pa se mu je ponovila stara poškodba na nogi in tako je bilo njegovo tekmovanje končano. Igro je odigral do konca, toda videlo se je, da kljub trudu ne more uspešno metati.

Glavna favorita Bolta in Tratnik sta začela istočasno. Kakor Bolti, tako tudi Tratniku ni šlo, tako da je Bolta na presenečenje vseh izpadel že v svojem prvem nastopu, Tratnik pa je na koncu le uspel premagati nasprotnika in se uvrstiti v naslednje kolo.

Morda je vzrok temu tudi to, da so prišli vsi trije na stezo neogreti, ker niso imeli nikjer možnosti prej metati, dočim njihovi nasprotniki so bili že ogreti iz predtekmovanj.

Tratnik se je nato prebil do polfinala, kjer je izgubil s Horvatom in se plasiral na dokaj solidno tretje mesto.

T.J.

Zmaj drugi, Bolta prvi

V soboto 24. aprila je Zavalnica Sava priredila turnir v bowlingu na katerem je nastopilo 6 ekip, med njimi tudi ekipa Zmaja. Zmaj je že po tradiciji zavzel drugo mesto, kar je zopet lep uspeh te na novo ustanovljene ekipe. Bolta pa je poskrbel še za eno veselje z osvojitvijo prvega mesta, za kar je prejel tudi pokal.

Na koncu tega kratkega poročila naj še omenim, da si je ekipa Zmaja sama plačala kavcijo za udeležbo na tem turnirju, ker v vseh organizacijah podjetja niso mogli dobiti boljših 20 starih tisočakov.

T.J.

Zmaj drugi, Tratnik tretji

V rekreacijskem centru hale Tivoli je bil 28. in 29. aprila prvomajski turnir v bowlingu. Prvi dan tekmovanja se je udeležilo kar osem ekip, kar je dosedaj največja udeležba. Nastopile so ekipe: Grmoščica iz Zagreba /dosedaj reprezentanca Jugoslavije na vseh uradnih tekmovanjih/, B.K. Tivoli, R.C. zavod, Alpe Adria, Zavarovalnica Sava, Usnje Vrhnika, Pivovarna Union in Zmaj.

V predtekmovanju so se v A skupini pomerile ekipe Grmoščice, Save, Usnje Vrhnika in Zmaj, v B skupini pa ostale štiri ekipe.

Ekipa Zmaja se je z lahkoto uvrstila v finalni del z drugim najboljšim rezultatom in je zaostajala za ekipo Grmoščice, ki je zasedla prvo mesto, le za 33 kegljev. Po prvih treh igrah v predtekmovanju je Bolta zasedel prvo mesto, Telban pa je pomaknil svoj osebni rekord na odličnih 223 kegljev, Bolta pa na 224 kegljev.

Ob osmih zvečer pa se je začel finalni del v katerem so nastopile ekipe Grmoščice, Zmaja, B.K. Tivoli in R.C. zavod. Šele sedaj je začel pravi in ogorčen boj za vsak podrt kegelj, kajti v končni rezultat se je štel tudi rezultat iz predtekmovanja.

Torej je bila ekipa že na začetku na odličnem drugem mestu. Toda zopet se je pojavila trenutna kriza, kakor v prejšnjem tekmovanju in tako kot Telbanu tudi Bolti ni in ni šlo; Končina pa je metal dobro v svoji standardni formi, Tratniku pa je na srečo v teh treh igrah steklo in je imel najboljši rezultat. Ekipa Zmaja je nadoknadila zaostanek 33 kegljev in prehitela Grmoščico za 5 kegljev. Toda ekipa B.K. Tivoli je tedaj poskrbela za presenečenje. Z daleč najboljšim rezultatom se je prebila na prvo mesto, Zmaj pa je ostal na drugem mestu.

Veselje v ekipi Zmaja je bilo veliko, kako tudi ne, saj so premagali šest ekip, med njimi

tudi reprezentanco Jugoslavije, ki imajo veliko večje in boljše pogoje za razvijanje tega pri nas novega športa.

Veselje pa bi bilo še večje, če bi bil med gledalci tudi kateri sodelavec iz tovarne, tako pa so ostali tekmovalci sami, toda vseeno veseli in nasmejani, saj je osvojitve drugega mesta na tako močnem turnirju res lep uspeh.

Nekateri so to novico že izvedeli preko časopisa ali televizije, nekateri pa bodo danes prvič izvedeli, da v tovarni Zmaj obstoja uspešna bowling ekipa, ki pa so ji na žalost zaradi finančnih težav šteti zadnji dnevi.

Pa še rezultati:

1. B.K. Tivoli	2129 kegljev
2. ZMAJ	1947 "
3. B.K. Grmoščica	1942 "
4. R.C. Zavod	1882 "
T.J.	

Trgovina je prispela "na dom", na Zmajev dvorišče

potujoča trgovina

Trgovsko podjetje GALEB iz Ljubljane se je s svojo potujočo trgovino ustavilo tudi na Zmajevem dvorišču. V ponedeljek 10. maja med 13. in 15. uro so lahko delavci Zmaja kupovali razne odeje, posteljnino in spodnje perilo.

Ugodnost takšnega nakupa je predvsem v tem, da je blago možno plačevati v dveh ali treh zaporednih mesečnih obrokih.

- Ur.

upokojitev

Je že tako, da se moramo občasno poslavljati od tega ali onega sodelavca, mu stisniti roko ob odhodu v pokoj, mu zaželeto to ali ono in to po dolgih letih vsakodnevnega videvanja ob delu, sodelovanja in ustvarjanja.

Prišel je čas upokojitve po 24 letih dela v Zmaju, je s prilično resnim nasmehom dejal RUDOLF Franc, ki je prvič prestopil prag Zmaja v letu 1952.

Le kdo bi zmogel naštetati njegovo pisano zgodovino različnega dela v naši tovarni, od obratovodje, vodje priprave dela, potnika, vodja kontrole in nazadnje vodja prototipne delavnice do različnega aktivnega dela v samoupravnih organih,

Po 24. letih dela v Zmaju se je upokojil Rudolf Franc, ki /na sliki/ prejema od direktorja Šlemnika spominsko darilo.

družbeno političnih organizacijah in zvezi borcev.

Po delovni dobi v Zmaju je nekje na tretjem ali četrtem mestu med najstarejšimi Zmajevci, ki najbolj občutijo in spremljajo razvoj in rast Zmaja v zadnjem četrt stoletju.

Rudolf Franc odhaja v pokoj, svoje delo prepušča mlajšim.

Ob tej priliki mu želimo še dovolj trdnega in vitalnega življenja in izrekamo željo, da bi nas redno obiskoval ob srečanjih z našimi nekdanjimi sodelavci. My

gibanje članstva

MAREC

P r i š l i :

PRETNER Vladimir, voznik za nedoločen čas od 11.3.76

PUH Janez, skladiščni delavec v skladišču gotovih izdelkov za določen čas od 1.3.76

VOZELJ Angela, delavka na režijskih delih za določen čas od 15.3.76

ŠKORJANEC Marjetka, delavka na režijskih delih za določen čas od 16.3.76

KESER Koveljka, delavka na režijskih delih za določen čas od 26.3.76.

O d š l i :

VESIČ Čedomir, potnik

MARKAČ Nada, posluževalka stroja PL R 6

TOMIČ Zora, posluževalka stroja PL R 12

OGOREVC Jože, transportni delavec

KRAJNC Anka, vodja pravne službe

MARUCELJ Marjetka, delavka na režijskih delih.

APRIL

P r i š l i :

VESIČ Dragan, potnik, za nedoločen čas od 1.4.76 dalje

KLJAJIČ Danica, delavka na režijskih delih za določen čas od 1.4.76

KONDIČ Jovanka, delavka na režijskih delih za določen čas od 2.4.76

RADOVANOVIČ Nedjo, transportni delavec za nedoločen čas od 8.4.76

GUSTIČ Rosa, snažilka pisarniških prostorov za določen čas od 9.4.76

MARUCELJ Marjetka, delo na režijskih delih za določen čas od 30.3.76.

O d š l i :

HREN Anita, evidentičar-statistik v prodajni službi

RUDOLF Franc, vodja prototipne delavnice v razvojnem sektorju - upokojitev.

število zaposlenih

Proizvodni sektor Ljubljana

moških	68
žensk	133
Skupaj	201

Obrat Šentvid

moških	31
žensk	81
Skupaj	112

Skupne službe

moških	52
žensk	55
Skupaj	107

Dne 30.4.1976 je bilo v tovarni
Zmaj zaposlenih 420 delavcev,
od tega 151 moških in 269 žensk.

"NAŠ GLAS" izdaja mesečno v na-
kladi 550 izvodov delovna skup-
nost tovarne "ZMAJ" Ljubljana.
Glasilo ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik: SMOLIČ Franc,
urednik: Marijan MAYER. Tisk:
Tiskarna KRESIJA, Ljubljana,
Adamič-Lundrovo nabrežje 2. Po
pristojnem mnenju št. 421-1/73
oprosčeno plačila temeljnega
davka od prometa proizvodov.

pismo iz Kanade

Od naše nekdanje sodelavke Dra-
gice Sarkič, ki že nekaj let
živi v Torontu v Kanadi, smo
prejeli pismo naslednje vsebi-
ne:

Spoštovani tovariši in tovari-
šice kolektiva Zmaj.

Predvsem se moram najprej zah-
valiti za redno pošiljanje to-
varniškega glasila NAŠ GLAS,
še posebej pa uredniku glasila,
ki je objavil moj naslov. Zato
mi je že nekaj kolegic pisalo.
Težko si predstavljate, kako
lepo je, če človek v tujini
dobi nekaj novic iz domovine.
Glasilo pa itak prečitam od
začetka do konca in kakor vi-
dim vam gre dobro, še posebej
pa spremljam gradnjo vašega
novega obrata v Stegnah.

Želim vam še mnogo delovnih
uspehov, srečne prvomajske
praznike in da bi jih zalili
z vincem, posebno z Belokra-
njsko črnino, katero zelo po-
grešamo tu v Kanadi.

Pa še želja za prijetno pra-
znovanje dneva borca 4. juli-
ja vsem delavcem Zmaja.

Mrs. Dragica Sarkič
40 Falstaff Ave Apt. 1101
Toronto, Ontario M6L 2E1
Kanada

rojstni dan

V JUNIJU PRAZNUJEJO:

PRIMO Jožefa
STEFANOVIČ Ikonija

SIRNIK Alojz

KOZLEVČAR Marija

KLEPIČ Mika

NOVAK Ivanka

ERJAVEC Slavica

ŠKRABEC Marija

MIŠURIČ Petra

GORIŠEK Vida

GUMILAR Zdenka

ILIČ Dosta

CERAR Alojz

MARKOVIČ Ivana

BRULC Štefan

SREBOTNIK Franc

STRAJNAR Alojzija

JERANT Pavla

KRALJ Amalija

KAVAŠ Marija

SKUBER-OSTERMAN Elizabeta

PETEK Rozina

ŠKOF Marija

TROBEC Tatjana

čestitamo

v poslednje slovo

NOVAK
Antonija
z Brezovice

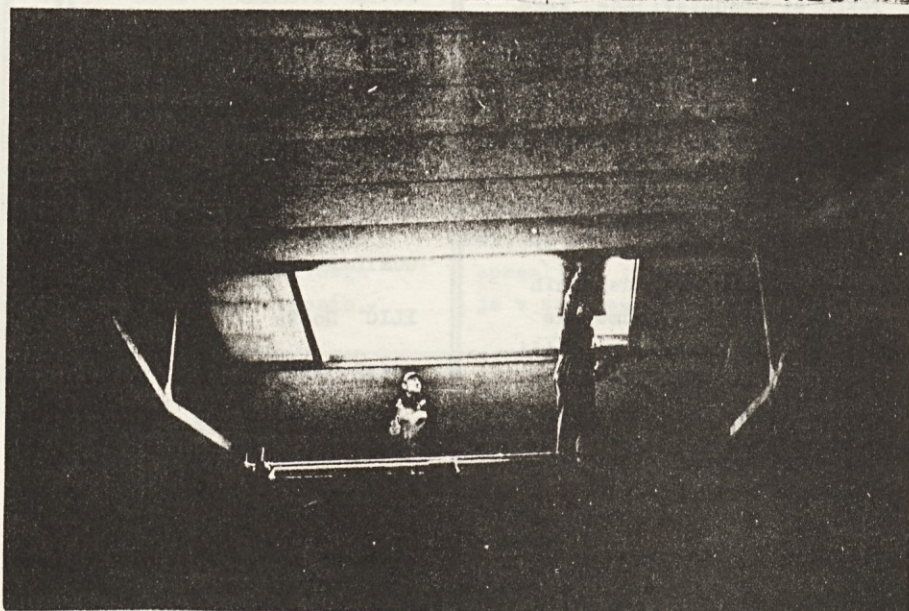
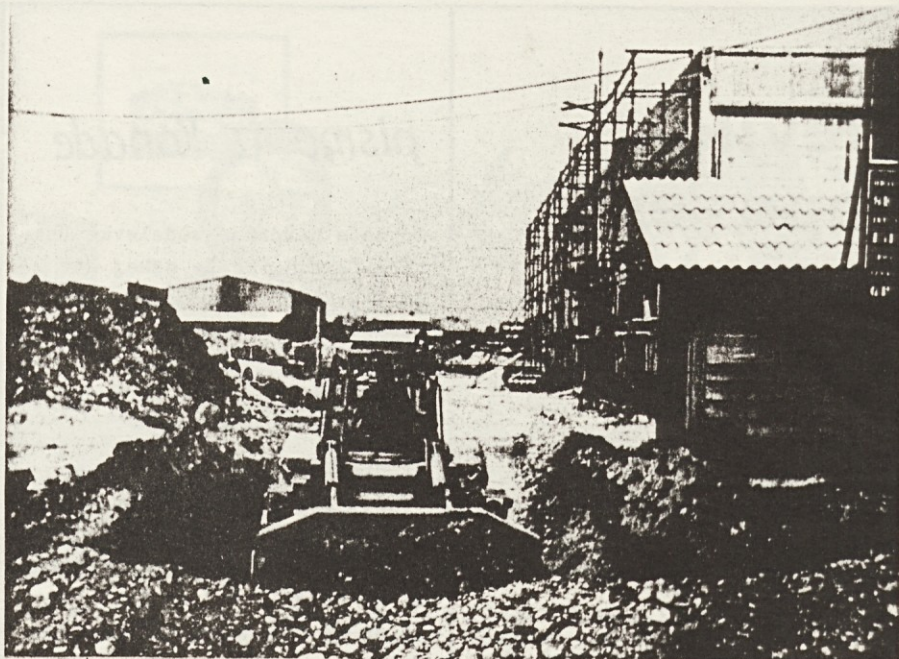
Skoraj ne mine leto, da iz
vrste naših upokojencev,
nekdanjih sodelavcev ne premi-

ne nekdo, ki smo ga še pred
kratkim sprejemali na naših
srečanjih. Tokrat smo 4. maja
letos za vedno izgubili NOVAK
Antonijo iz Brezovice. Že dolgo
vrsto let je bila v pokoju,
nazadnje pa je delala v ročni
vezalnici.

Ohranili jo bomo v lepem
spominu.

zadnje novice z gradbišča

Tik pred oddajo glasila v tiskarno smo po telefonu zvedeli, da dela na našem objektu potekajo po predvidenem planu in da ni pomembnih odstopanj.

Električarska dela so v polnem razmahu. Delavci napeljujejo električne vode in montirajo razdelilne plošče za fluorescentna svetlobna telesa, ki bodo obešena na prečnih linijah strešnih nosilcev. Osvetlitev bo zaenkrat minimalna zaradi eventuelne kasnejše preureditve, če se bo spremenila namembnost prostorov.

Koncem meseca maja bodo začeli še z napeljavo strelovodov.

Pravkar pa so pričeli z deli tudi vodovodni inštalaterji na priključkih za vodo. Notranja inštalacija za vodo je mon-

tirana in tudi že tlačno preizkušena.

Transformatorska postaja je v celoti zgrajena in tako je bilo možno pokriti še zadnji del strehe.

Pa še to: Kot nam je povedal delovodja na gradbišču, niso na objektu opazili nobenih sledov potresnih sunkov v mesecu maju. My

Zgoraj: dela na kanalizaciji. V sredini: montaža okvirjev na svetlobnih odprtinah in spodaj: južna stena in kovinska vrata so že montirana

